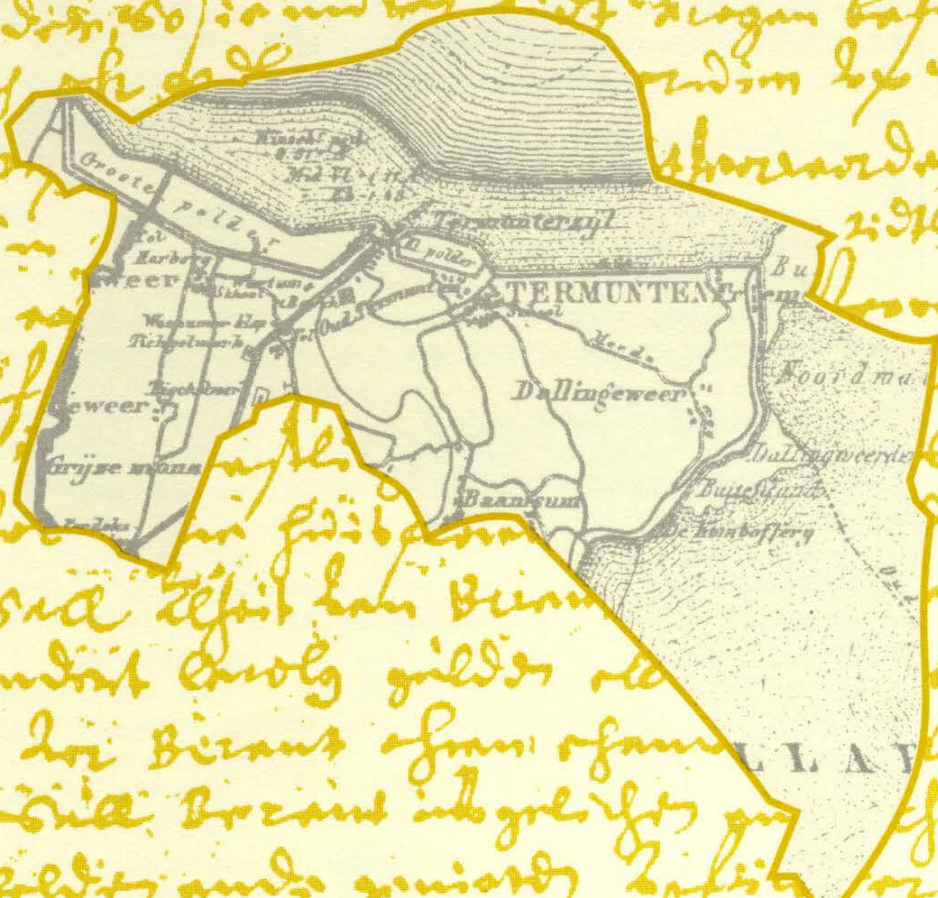

HUPPELDEPUP

A
F
D
E
L
I
N
G
S
O
R
G
A
A
N
N
G
V

T
W
E
D
I
J
Z
E
N
D

GRONINGEN

HuppelDePup

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt doorgaans drie keer per jaar.

Abonnementen

HuppelDePup wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren middels een bijkomend of gezinslidmaatschap (à f 18,00 per afdeling/lidmaatschap) van de afdeling Groningen. Dit kunt u aanvragen bij de landelijke leden-administratie: NGV, Postbus 976, 1000 AZ Amsterdam. Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met de afdelingssecretaris.

Andere belangstellenden kunnen een abonnement nemen op HuppelDePup door overmaking van f 18,00 op girorekening 5563062 ten name van: NGV afdeling Groningen te Groningen o.v.v. Abonnement HuppelDePup. Opzeggen van losse abonnementen schriftelijk vóór 1 november van het lopende jaar.

Oude nummers en jaargangen

Losse nummers, voorzover voorradig, kosten f 6,00. De jaargangen 1994 t/m 1998 (allen met index) en 1999 kosten f 18,00 per jaargang, drie jaargangen f 45,00, vijf jaargangen f 60,00.

Deze kunnen verkregen worden door het verschuldigde bedrag over te maken op de hierboven genoemde girorekening o.v.v. de gewenste nummers/jaargangen. Tevens worden ze (met korting) aangeboden tijdens de afdelingsbijeenkomsten.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen kunnen auteursexemplaren verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Kopij voor HuppelDePup

Kopij voor het volgende nummer **uiterlijk begin maart 2000** toesturen aan het redactieadres: **Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen.**

Enige spelregels

- Het spreekt vanzelf dat kopij grotendeels betrekking dient te hebben op Groningen
- Bij voorkeur insturen op floppy (met een af-druk) of duidelijk geschreven/getypt.
- Hoewel we uiteraard blij zijn met elke inzending, worden meerdere bijdragen van één inzender verspreid over diverse nummers van HuppelDePup.
- Te lange artikelen kunnen door de redactie worden bewerkt/ingekort in overleg met de auteur.

Verantwoordelijkheden

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de stukken die zijn voorzien van een naam. De redactie behoudt zich het recht voor artikelen te weigeren, te redigeren, in te korten en enigszins aan te passen evl. in samenspraak met de schrijver van het artikel.

Eerder en elders gepubliceerde artikelen worden niet geplaatst. Artikelen worden opgenomen in volgorde van ontvangst en/of belangrijkheid, een en ander ter beoordeling van de redactie.

Advertenties

Indien u een advertentie wilt laten opnemen in de volgende HuppelDePup, wordt u uitgenodigd te informeren naar de zeer interessante advertentie-tarieven. De vice-voorzitter M.J. IJzerman (tel.: 050-311 97 07) zal u graag alle benodigde informatie verstrekken.

Leden met niet-commerciële advertenties (bv.: te koop aangeboden) krijgen korting.

Inhoud HuppelDePup

Voorwoord	1
Genealogische Dag 2001	1
Genealogisch voorstellen	2
Afdelingsprogramma	3
Agenda	4
Tip (onderzoek Kadaster)	5
Om zijne weldadigheid als den vriend der ongelukkigen vereerd ..	6
Van de bestuursafel	8
Bestuursleden gezocht	10
Afdelingsbibliotheek	10
Vrijwilligers Kwarterstatenboek II	10

Januari 2000, jaargang 7 nr. 1

Gedeelten uit het bestand van de Contactdienst	11
Onbekende bron: Detector	13
De rook trok op rond een pijpenkop	14
De dubbelganger van Hendrik Werk.	18
Ver van huis.	19
Genealogie Klaveringa	20
Nieuws van de archieven	23
Nieuwe boeken	24
Vragen en antwoorden.	25
Kwarterstaat Jan Boer (1899-1983). .	30

Voorwoord

Joop van Campen

Op naar het jaar 2000!

Het klinkt misschien ver weg, maar het is o zo dicht bij.

Namens het bestuur en de redactie wens ik u prettige feestdagen en een gezond nieuwjaar. Laten we met plezier en passie in 2000 onze hobby genealogie bedrijven. Spreek er met anderen over, wissel ideeën en gegevens uit. Motiveer diegenen die interesse tonen om er ook mee te beginnen. Of meldt u aan als vrijwilliger bij bijvoorbeeld de Groninger Archieven. Er is nog zoveel te doen en uw inzet zal op prijs worden gesteld.

De archiefwereld is volop in beweging. Er vinden fusies plaats en er worden Regionale Historische Centra (RHC) gevormd [zie ook rubriek B&B]. Dit betekent voor de archieven: meer klantgericht gaan werken. Wij prijzen ons in dit verband gelukkig dat wij de lezingen mogen houden in de Groninger Archieven.

Deskundige medewerkers van deze archieven zullen het komend jaar een belangrijke bijdrage aan het afdelingsprogramma leveren. Voor u heeft het als voordeel dat u 's avonds niet meer de (binnen)stad in hoeft. De lezingen zijn bovendien gemakkelijk met openbaar vervoer bereikbaar.

Het werkgebied van onze afdeling en de afdeling Drenthe verandert per 1 januari 2000. De naam van de afdeling Groningen en Noord-Drenthe wordt gewijzigd in de afdeling Groningen (zie verder Bestuur & Beleid).

Het afgelopen jaar vonden enkele bestuurswisselingen plaats. Daarover hebben wij u reeds bericht. Even dachten wij bestuurlijk een probleem te krijgen, maar wij zijn erin geslaagd twee geschikte nieuwe kandidaat-bestuursleden te vinden voor de penningmeester en D.I.P. functie.

Maar onverlet blijft dat wij versterking kunnen gebruiken. Als u daarvoor voelt of iemand weet, kunt u contact opnemen met een van de bestuursleden.

Medewerkers gevraagd voor Genealogische Dag 2001

Op 19 mei 2001 zal de Genealogische Dag van de NGV gehouden worden in theater Geert Teis te Stadskanaal. De organisatie is in handen van de afd. Groningen. Het programma zal bestaan uit 's morgens een tweetal lezingen, tussen de middag een (genealogische) informatiemarkt en 's middags enkele excursies. 's Avonds is er een diner. Zowel voor het ochtend- als het middagprogramma hebben wij nog de nodige medewerkers nodig. U moet daarbij denken aan de opvang van de bezoekers en het begeleiden van de excursies.

Hiervoor doen wij een beroep op de leden van de NGV-afd. Groningen, in het bijzonder die leden die in de omgeving van Stadskanaal wonen, maar als u elders in de provincie woont en toch wilt meehelpen, bent u uiteraard welkom. U kunt zich aanmelden bij de voorzitter van de organisatiecommissie, Thijs IJzerman, tel. 050-3119707.

**Kopij voor de volgende HuppelDePup
a.u.b. insturen vóór begin maart 2000**

Genealogisch voorstellen

Eddy Landzaat

G. van der Molen-Duyster, lidnummer 121995 (correcties)

In het nummer van *Gens Nostra* van december 1998 (bijzondere verwantschappen) staat een door haar geredigeerd artikel met de naam "Tot tweemaal toe verwante burenen". Het voorgeslacht van Albert Geuchies komt wel uit de omgeving van Ruinerwold, maar hierover is nog niets gepubliceerd. Zij doet streekhistorisch onderzoek naar Hemelum, voorheen gemeente Hemelum Oldeferd, nu gemeente Nijefurd. Dit dorp ligt niet in West-Friesland (Noord-Holland), maar in het zuidwesten van Friesland.

J.G. (Koos) Graeper, lidnummer 127248, e-mail: graeper@let.rug.nl

Hij is 58 jaar, medewerker van de Faculteit der Letteren aan de RU Groningen en woonachtig in Borgercompagnie. Hij doet thans drie jaar onderzoek naar de familie Gräper uit Moorfleet, nabij Hamburg. Dit onderzoek moet uitmonden in een artikel of boek. Naast de NGV is hij ook vriend van het CBG en lid van de Werkgroep Genealogisch Onderzoek Duitsland. Behalve het werk en de genealogie mag hij ook graag hardlopen.

T. (Ties) Kruize, lidnummer 127303

Hij is 70 jaar jong, gepensioneerd en woonachtig in Warnsveld. Zijn onderzoek richt zich op de familie De Man, uit 's Gravendeel en Delft, en de familie Kruize, een Groningse schippersfamilie. Het laatste onderzoek gaat in samenwerking met zijn broer Wim Kruize. Naast de genealogie besteedt hij veel tijd aan sport, modelbouw, tekenen en tuinieren.

J. (Jan) van der Meulen, lidnummer 127310, e-mail: jan.vdmeulen@worldonline.nl

Hij is 57 jaar, docent aan het Hoger Beroeps Onderwijs en woonachtig in Haren. Hij is reeds 10 jaar bezig met onderzoek naar de eigen familie en Groningse families verwant aan Groenenda(a)l. Naast de NGV is hij ook lid van de HCC-subgroep Genealogie. Verder besteedt hij zijn vrije tijd aan tennis, lezen en koorzang.

A.E. (Angelika) ten Berge-Neuber, lidnummer 127409

Zij is 42 jaar, assistent-conciërge bij Wijkcentrum Het Dok en woonachtig in Groningen. Zij doet sinds een jaar onderzoek naar de familie Ten Berge in Groningen en Duitsland. Onderzoek naar de familie van moederskant (Bayer-Haak) uit Duitsland en Polen staat op de verlanglijst, maar moet vanwege de te verwachten moeilijkheden nog even wachten. Behalve de genealogie is zij ook dol op lezen, computeren en dieren.

L. van den Toorn, lidnummer 127471

Hij is 77 jaar, gepensioneerd en woonachtig in Veendam. Is al zo'n tien jaar bezig met onderzoek naar de eigen familie. De meeste voorouders komen uit Zuid-Holland en wel uit de omgeving van Gouda en Waddinxveen.

Afdelingsprogramma eerste helft 2000

Joop van Campen

Alle afdelingsbijeenkomsten in de periode januari t/m mei 2000 vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het hoofdstation, tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station.

Woensdag 12 januari 2000

Aanvang : 20.00 uur (hal open 19.30 uur)

Thema : *Civiele zaken uit de oud rechterlijke archieven in stad en provincie Groningen*

Spreekster: Mevr. J. van Keulen

Mevr. Van Keulen zal in grote lijnen de rechterlijke organisatie in diverse rechtsgebieden in Stad en Lande ten tijde van de Republiek en de Bataafse/Franse jaren behandelen. Aan de hand van voorbeelden uit akten wordt de verscheidenheid in de civiele rechtspraak besproken. Ook worden de archiefbronnen nader toegelicht. De beroepsinstanties blijven echter buiten beschouwing.

Zaterdag 19 februari 2000

Aanvang : 10.00 uur (zaal open 9.30 uur). **Einde** : 13.00 uur

Thema : *Afdelings-Leden-Vergadering* en daarna een lezing

Agenda :

1. Opening
2. Notulen van de Afdelings-Leden-Vergadering van 16 februari 1999.
3. Jaarverslag van de secretaris
4. Financieel verslag van de penningmeester
5. Verslag kascommissie
6. Benoeming nieuwe kascommissie
7. Verslag van de afdelingsafgevaardigde / Contactdienst / CALS / DIP / Knipseldienst.
8. Bestuursverkiezing: De bestuursleden mevr. A. Veldhuis (vervroegd aftredend) en dhr. H.J.E. Hartog (volgens rooster) zullen in 2000 aftreden. Zij stellen zich niet herkiesbaar. Wel blijven zij deel uitmaken van de redactiecommissie van ons afdelingsblad en zijn beschikbaar voor bijzondere diensten.
Het bestuur stelt u voor de vacature Veldhuis voorlopig niet te vervullen. Voor de vacature Hartog draagt het bestuur mevr. F. Roobol-Lintelo uit Groningen voor. Zij zal tevens de D.I.P.- functie gaan behartigen.
Voor de functie van penningmeester (thans door de vice-voorzitter vervuld) wordt mevr. A. Kaman-Broekhuizen uit Hornhuizen voorgedragen. Dhr. M.J. IJzerman blijft de functies van vice-voorzitter en afdelingsafgevaardigde vervullen.
Tenslotte stellen wij u voor het bestuurlid dhr. E. Landzaat voor de functies van secretaris en plaatsvervangend afgevaardigde aan te wijzen (vacature Hessels).

Ten aanzien van agendapunt 8 geldt dat het bestuur een of meer kandidaten voorstelt en deze aan u voordraagt ter goedkeuring. Vanuit de afdelingsleden kunnen ook kandidaten worden voorgesteld. Deze kandidaatstelling(en) dien(t)en uiterlijk één week voor de betreffende vergadering, schriftelijk en ondertekend door tenminste vijf leden, te geschieden bij de secretaris (statuten art. 27, lid 2 en 3.). In onze situatie dus bij de secretaris ad interim, adres Soerabajastraat 57, 9715 LR Groningen.

De agendastukken worden op de morgen van de Afdelings-Leden-Vergadering ter

inzage gelegd. U kunt zich echter ook op deze vergadering voorbereiden door de stukken telefonisch of schriftelijk bij de secretaris ad interim aan te vragen. U zult geen aparte uitnodiging voor deze vergadering ontvangen.

Lezing

Na afloop van deze vergadering zal dhr. A. Beuse een presentatie verzorgen over het onderwerp *Stadsrekeningen van Groningen (1630-1795) als onderzoeksbron*. Met name in de bijlagen hiervan komen veel persoonsnamen voor.

Na deze lezing is er mogelijk nog gelegenheid contacten te leggen met medegenealogen om met elkaar gegevens uit te wisselen en ervaringen door te geven. Vergeet niet daarbij uw eigen onderzoeksgegevens mee te nemen. U kunt tevens de gegevens van de Knipseldienst en de CALS raadplegen. Ook zullen een aantal boeken en tijdschriften uit onze bibliotheek ter inzage liggen.

Zaterdag 11 maart 2000

Aanvang : 13.30 uur (hal is open) **Einde** : 17.00 uur

Thema : *Genealogie en computers*

In nauwe samenwerking met de Groninger Archieven bieden wij u een afwisselend programma aan. U kunt kennis maken met een aantal genealogische programma's, die u worden gedemonstreerd door de leveranciers. Tevens kunt u terecht met vragen over de benodigde hardware en software. Verder zullen een aantal gebruikers hun (genealogische) toepassingen op de computer laten zien. Verder zal er een programma van korte lezingen worden aangeboden.

Een uitgebreid programma voor deze bijeenkomst ligt in de loop van februari 2000 ter inzage bij de Groninger Archieven. Ook kunt u het programma schriftelijk aanvragen bij de secretaris (s.v.p. antwoordporto bijvoegen).

Amateur-genealogen, geschiedkundigen, historische verenigingen etc. die hun toepassing(en) op deze middag willen tonen worden verzocht contact op te nemen met de voorzitter, de heer J.W.H. van Campen, tel. 050-5018214.

Voorafgaand aan deze manifestatie kunt u zelf onderzoek verrichten (tot 13.00 uur) in de Groninger Archieven.

Woensdag 5 april 2000

Aanvang : 20.00 uur (hal open 19.30 uur)

Thema : *Criminele zaken uit de oud rechterlijke archieven in stad en provincie Groningen*

Spreker : Dhr. J. Oldenhuis

Spreker zal nogmaals de ingewikkelde structuur van de rechterlijke instellingen in Stad en Lande in de 17^e en 18^e eeuw behandelen. Hij zal ingaan op de rechtsgang bij criminele zaken. Ernstige misdaden en lichte vergrijpen zullen de revue passeren. Ook wordt toegelicht waar en welke archiefbronnen betrekking hebben op de criminele rechtspraak. De beroepsinstanties blijven ook nu buiten beschouwing.

Woensdag 10 mei 2000

Aanvang : 20.00 uur (hal open 19.30 uur)

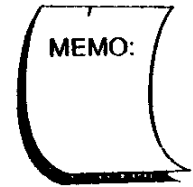
Thema : *Boerderijenonderzoek op de Groninger klei*

Sprekerster : Mevr. L.E. Bos uit Roodeschool

Zij maakte deel uit van de redactie die in het voorjaar van 1996 'Het Bierumer Boerderijenboek' publiceerde. Dit prachtige werk van meer dan 700 pagina's, waarin 174 boerderijen, 300 foto's en 50 kaarten is nog verkrijgbaar. Sprekerster zal u

daarover gaarne informeren. In haar lezing zal zij o.m. ingaan op: Hoe kunnen eigenaren van onroerend goed, bijvoorbeeld boerderijen (gebouw + land) worden getraceerd als de bronnen - terug in de tijd - schaarser worden? Hierin speelt de lokale geschiedenis van een gebied een grote rol. Denk hierbij aan het wel of niet aanwezig zijn van voormalige kloostergoederen. Voor ieder onderzoek is maatwerk nodig.

Agenda

- januari Veenkoloniaal Museum Veendam.
t/m Tentoonstelling "Van Groningen tot Oekraïne."
mei Handel en wandel van W.A. Scholten". Tot en met 14 mei.
15 jan. NGV-afd. Friesland. Lezing over Waterschappen.
Zalencentrum "Onder de Luifel", Stationsweg 6 Leeuwarden (t.o. station),
aanvang 14.00 uur (geldt voor alle lezingen afdeling Friesland)
16 jan. Dialezing over de buitenlandse expansie van W.A. Scholten door Jaap
Ekhart. Veenkoloniaal Museum te Veendam; aanvang 14.00 uur.
12 febr. NGV Friesland: Jaarvergadering met een korte lezing
18 mrt. Veenkoloniale Vooroudermarkt in het Veenkoloniaal Museum te Veendam.
Aanvang 11.00 uur.
18 mrt. NGV Friesland i.s.m. Genealogisch Wurkferbân. Lezing "Bewijs in de
genealogie" door de heer Vulmsma.
8 april NGV Friesland: Jhr. Van Eijsinga met "De Friese adel"
27 mei NGV Friesland: Excursie.
2 sept. Zalencentrum Ogterop te Meppel. Vooroudermarkt 10-17 uur.
-

Tip

Wanneer u onderzoek doet naar de bezittingen van uw voorouders in de 19e eeuw, is het kadaster een zeer nuttige bron. In de kadastrale leggers vindt u alle onroerende goederen van een bepaalde persoon. In de leggers, die bewaard worden bij de dienst van het Kadaster en de Openbare Registers op het Cascadeplein 2 te Groningen, staat ook in welk deel en volgnummer van de hypotheekregisters de aan- c.q. verkoopacte van een bepaald perceel is overgeschreven. Vanaf 1839 staan die daar ook. Bij aan- en verkoop moet er altijd een titel van aankomst vermeld worden, d.w.z. hoe de verkoper er aan gekomen is. Vaak wordt er dan verwezen naar een notariële acte, maar tot in deze eeuw kon onroerend goed ook via een onderhandse acte verkocht worden, mits die maar bij een hypotheekkantoor werd overgeschreven. Ingeval van een verwijzing naar een overschrijving in de periode 1812-1839 zult u die tevergeefs zoeken bij het kadaster. Die delen liggen bij de Groninger Archieven. U vindt ze bij toegang nr. 43. Voor het kantoor Appingedam inv. nrs. 422-495, kantoor Groningen 1218-1279 en voor het kantoor Winschoten inv.nrs. 1292-1337.

Het kadaster op zich is ook al een onbekende (en onbenutte) bron, maar het zou hier te ver voeren om een exposé te geven over de werking van het kadaster en hoe het te gebruiken. Op individuele basis ben ik uiteraard bereid om u verder te helpen.

Thijs IJerman

Om zijne weldadigheid als den vriend der ongelukkigen vereerd

Jaap Hellinga

Jaap Hellinga schrijft regelmatig artikelen in de Leeuwarder Courant onder de titel *Dossier Leeuwarden*. Historische verhalen gevonden in het Gemeente Archief Leeuwarden. Met toestemming van de auteur nam ik er twee (verkort) over waarbij Groningers betrokken waren. Hier volgt de tweede; de verhalen zijn resp. geplaatst in de LC van 5 en 19 dec. 1998. De oorspronkelijke titels zijn gehandhaafd. Gevonden aanvullingen zijn tussen () geplaatst. (Antonia Veldhuis)

Op 5 november 1746 wordt Jacobus van der Steege in Leeuwarden geboren als zoon van Yde van der Steege en Geiske Bruins. Yde werkt bij het Gerecht van Leeuwarden, is een zware drinker en wordt regelmatig geschorst. Kortom: Hij leidt een liederlijk leven, vol drank en onbetamelijke uitpattingen. Z'n moeder heeft een uitdragerij van oude kleren. Gelukkig ontfermt de chirurgijn Dirk Pars zich over het knaapje en dringt er op aan hem te laten leren. In 1767 begint hij zijn studie geneeskunde aan de Hogeschool in Groningen onder leiding van hoogleraar Petrus Camper. Jacobus trouwt op 3 oktober 1770 in Groningen met Hendrika Struyk (dochter van de dan overleden capitein Philibert Lijphart Struyk en Theodora Wilhelmina van Hulst) en vestigt zich twee jaar later als medisch doctor en chirurgijn in de Guldenstraat. Helaas is de reputatie van zijn vader tot in Groningerland doorgedrongen en willen de rijke stadsbewoners niets van hem weten. De verjaardag van stadhouder Willem V op 8 maart 1772, met een groot Bengaals vuurwerk op de Grote Markt, brengt daar verandering in. Rechtenstudent Hieronymus de Blau wordt door rondspattend vuur getroffen, in de lucht geslingerd en deerlijk verbrand ter aarde geworpen. Hij wordt in de woning van Van der Steege opgenomen, die alle mogelijke moeite doet het slachtoffer te redden. Helaas lopen deze pogingen op niets uit. Intussen is diens vader, raadsheer dr. Quirynde Blau, onmiddellijk uit Leeuwarden vertrokken om bij zijn zoon te zijn. Uit dank helpt deze Jacobus aan een standplaats in Indië, waar het hem voor de wind gaat. Enige miljoenen rijker keert Jacobus van der Steege zestien jaar later terug in Groningen, waar hij een huis koopt in de Boteringestraat. Zijn vrouw sterft daar op 16 augustus 1797 en hij verhuist naar het "Buitengoed Stadwijk aan den Amstel", waar hij in 1812 sterft.

Wij vonden verder nog:

Jacobus van der Steege, geb. Leeuwarden 5-11-1746, overl. buitengoed Stadwyk onder Amsterdam 1-8-1812, zoon van Yde van der Steege en Geiske Bruins, tr. (otr. Groningen 13-10-1770; huwelijkscontract Groningen 9-10-1770)

Henrica Struuck, geb. 10-6-1751, overl. Groningen 16-8-1797, d.v. kapitein Philibert Lijphart Struuck (overl. Groningen 20-12-1765) en (tr. Nijmegen maart 1748) Theodora Wilhelmina van der Hulst (overl. Groningen 14-12-1794).

Kind uit dit huwelijk:

1. **Philibert Lijphard**, geb. (Batavia?) 12-3-1773, overl. Groningen 13-3-1801; hij trouwt Groningen 15-1-1797 (huwelijkscontract Groningen 10-1-1797) met freule Geertruida Gijsberta van Randwijck, dochter van luitenant generaal Willem Carel Hendrik grave van Randwijck en Rolina Maria Trip. In 1808 leeft nog zijn dochter Henderica Struuck van der Steege (ged. Groningen MK 26-11-1797);

zoon Jacobus (ged. idem 1-8-1800) is op 23-2-1801 te Amsterdam overleden.

Na het overlijden van zijn vrouw verwekt Jacobus van der Steege nog een aantal kinderen bij andere vrouwen. Twee kinderen bij **Maria Jacoba Lieffering**:

2. **Marius Jacobus**, (in onecht) geb. Groningen 28-12-1797, ged. Groningen MK 19-6-1804 (gelegitimeerd, evenals zijn zuster:)

3. **Geiske**, (in onecht) geb. Leeuwarden 15-4-1799, ged. Groningen MK 19-6-1804

En later nog een kind bij **Hillegien Deddes**:

4. **Philip Herman**, (in onecht) geb. Amsterdam 1811, overl. Groningen (buiten Heerepoort, op de plaats Zandvoort) 17-11-1815.

Bij zijn overlijden erft zijn moeder Hillegien Deddes een aanzienlijk bedrag van hem, afkomstig uit de nalatenschap van zijn vader Jacobus van der Steghe; zijn aandeel in de nalatenschap is 1/20 deel. Tot de in 1815 grotendeels nog onverdeelde boedel behoren twee huizen aan de westzijde van de Oude Boteringestraat; in het grootste woont dan de gouverneur Van Imhoff.

Zijn moeder Hillegien Deddes (ged. Veendam 3-7-1785, dochter van Harm Jans Deddes, schipper, en Janna Andries) trouwt Groningen 24-12-1813 met Lucas Pieters Roodbaard, tuinman, hovencier (1813), tapper (1814), portretschilder (1816-1822), telkens te Groningen, en architect van buitenplaatsen te Leeuwarden (1824). Na 1824 wordt het echtpaar niet meer in Groningen aangetroffen.

In de krant werden de volgende twee overlijdensadvertenties gevonden:

• *Groninger Courant*, 18 augustus 1797:

Deezen avond wierd myne Egtgenoote HENDRIKA STRUUCK in den Ouderdom van ruim Vyf en Veertig jaaren, door een zagten dood van ons weggerukt. De Overleedene die in de laatste *agtien* maanden haares levens met eene der pynelykste en gevaarlykste toevallen heeft geworsteld, gevoelde, door het verliezen der kragten, dit sterfuur langzamerhand naderen. Schoon wy dus tot zulk een ontzagchelyke scheiding steeds wierden voorbereid, treft dezelv egter des te gevoeliger na mate onze Egtverbintenis, die tot in het *zeeven en twintigste* jaar wierd uitgerekt, meerdere Zeegeningen en genoegens heeft opgeleeverd. Myne Naastbestaanden en Vrienden, die ik langs deezen gewonen weg kennis geev van dit voor my, en onze eenigen Zoon zoo aandoenlyk Sterfgeval, zullen de goedheid wel hebben, myne droefheid door geene Brieven van rouwbeklag te vermeerderen.

GRONINGEN
den 16 Augustus 1797

JACOBUS VAN DER STEGE

• *Advertentieblad, bekendmakingen en onderscheidene berigten van Groningen*,
11 augustus 1812:

Heden avond overleed, aan eene zenuw-zinking koorts, op deszelfs Buitengoed naby *Amsterdam*, *STADWYK* genaamd, in het 66ste Jaar zynes ouderdoms, de Wel Edele Gestrenge Heer JACOBUS VAN DER STEEGE, van welk onverwagt sterfgeval, wy langs dezen gebruikelijken weg, aan de vrienden en bekenden van den overleden, hebben geoordeeld kennis te moeten geven.

Amsterdam
den 1 Augustus 1812

De Executeuren Testamentair
A.J. DE BORDES
S. Æ. VERBURG

Van de bestuurstafel

B + B (Bestuur en Beleid)

Thijs IJerman

Op 23 oktober jl. vond het zgn. 'najaarsoverleg' plaats. Dit is een informeel overleg tussen het hoofdbestuur (HB), hoofden van dienst en (vice-)voorzitters van de afdelingen. Namens onze afdeling hebben Joop van Campen en ik deze bijeenkomst bezocht. Wij hebben deze bijeenkomst als bijzonder nuttig en zeer informatief ervaren. Ook de sfeer was informeel, precies zoals de bedoeling was. Jammer alleen dat veel (vice-)voorzitters van afdelingen niet aanwezig waren, ook al hadden zij daar ongetwijfeld goede redenen voor.

Het centrale thema was de herziening van het archiefstelsel en enkele daarmee samenhangende zaken. Er zijn plannen om de huidige 12 rijksarchieven (incl. het Algemeen Rijksarchief) om te vormen tot 12 zelfstandige Regionale Historische Centra (RHC). Die moeten dan gaan bestaan uit de huidige rijksarchieven, de gemeentearchieven in de provinciehoofdsteden en mogelijk de bibliotheek aldaar. Het moet gepaard gaan met een 'efficiency operatie' waardoor geld bespaard wordt. Het bespaarde geld mag volgens de opvattingen van de huidige bewindsman (de staatssecretaris van O.C. en W.) gebruikt worden voor vernieuwing. Voor wat betreft de bibliotheken: dit betreft vooral bibliotheken die een uitgebreide 'historische collectie' hebben. Het samengaan van rijksarchieven en gemeentearchieven is al gaande in Zeeland, Utrecht, Overijssel en Groningen. Ook in Gelderland zijn er plannen in die richting. Het er bij betrekken van bibliotheken is makkelijk gezegd maar niet zo eenvoudig gedaan en zal nog wel de nodige voeten in de aarde hebben. De voornemens lijken op het eerste gezicht wel aardig, maar roepen toch wel de nodige vragen op.

Een probleem bij de 12 RHC is dat een centraal aanspreekpunt en een centrale sturing, zoals die nu bestaan in de vorm van de Rijksarchiefdienst (RAD), dreigen te verdwijnen. Ook de rol van het Algemeen Rijksarchief als archief voor de rijksoverheid is niet duidelijk. Wat gebeurt er met de grote gemeentearchieven van Amsterdam en Rotterdam? Het is niet ondenkbaar dat die 12 RHC allemaal een eigen beleid gaan voeren. Dat lijkt op het eerste gezicht misschien niet zo erg, maar het kan gauw uitlopen op een vorm van privatisering waarbij de RHC zelfstandig inkomsten moeten gaan verwerven. Wat gaan andere overheden doen ten aanzien van hun archieven? Wat is of wordt de rol van de diverse streekarchieven? De fusies zullen een grote wissel trekken op de organisatie. Elk archief heeft zijn eigen cultuur en prioriteiten. Bij het samengaan van een (groot) rijksarchief en een (klein(er)) gemeentearchief bestaat het gevaar dat de medewerkers van een gemeentearchief ondergesneeuwd dreigen te raken. Ook het in elkaar schuiven van de diverse collecties zal de nodige aanpassingen vergen.

Een ander punt is de ontwikkeling van een bezoekerspas of klantenkaart. Nu is het zo dat u een bezoekerspas en -nummer heeft voor alle rijksarchieven. Die wordt momenteel alleen gebruikt voor de registratie van uw bezoek en voor het aanvragen van stukken. Bij het gemeentearchief van Amsterdam wordt de (eigen) bezoekerspas ook gebruikt voor veiligheidsdoeleinden en moet u zich niet alleen legitimeren met paspoort of rijbewijs maar moet u ook een recent afschrift van een bank- of girorekening tonen waarop uw adres staat. Het schijnt dat dit in strijd is met wettelijke bepalingen. Er werd op gewezen dat er bij de archieven weinig kennis is van privacy-wetgeving. Er

zijn nu plannen voor een nieuwe bezoekerspas/klantenkaart waar u waarschijnlijk (jaarlijks) voor moet gaan betalen. Dit is in strijd met de de Archiefwet die bepaalt dat het raadplegen van archiefstukken gratis is. Deze ontwikkeling is vermoedelijk niet tegen te houden en men schijnt bereid om zondig de wet hiervoor aan te passen.

Hoewel de NGV grote bezwaren heeft tegen de ontwikkelingen, zijn ze vermoedelijk niet te voorkomen. In zo'n geval kun je dan maar beter meepraten en proberen de zaak in een zo goed mogelijke richting te sturen. De aanwezigen spraken zich uit voor een zgn. 'combi-kaart' die dan ook geldig zou zijn voor alle archieven en bijvoorbeeld ook voor de openbare bibliotheken, de Koninklijke Bibliotheek en Universiteitsbibliotheken. De vraag rijst vervolgens hoe de opbrengst verdeeld moet worden onder de diverse deelnemende instellingen. Gewezen werd op de recente ontwikkelingen rond de museumjaarkaart die aan zijn eigen succes ten onder dreigt te gaan.

Internet is ook in het archiefwezen niet meer weg te denken en zal in de toekomst nog belangrijker worden. Indexen kunnen of zullen via Internet te raadplegen zijn. Het is handig om te weten of een bepaalde naam ergens voor komt en kan u een (ommelandse) reis besparen. Wellicht kunt u in de toekomst via Internet een afschrift van een bepaald stuk bestellen. Dat zal niet gratis zijn. Hoeveel gaat dat kosten en wie bepaalt dat? Komt er een centraal tarief of komen er per archief verschillende tarieven? De staatssecretaris heeft een projectgroep ingesteld, die de volgende punten moet inventariseren:

- Welke producten zouden archiefdiensten moeten leveren aan gebruikers om de toegankelijkheid/bereikbaarheid te verbeteren;
- Welke wensen/knelpunten leven er verder onder de gebruikers.

Deze punten hangen nauw samen met de eerder genoemde ontwikkelingen. De projectgroep hecht grote waarde aan signalen uit het veld. De NGV is dan ook een belangrijke gesprekspartner. De afdelingsbesturen zijn een soort doorgeefluik van de wensen en ideeën van de afdelingsleden, die wij dan ook graag van u vernemen.

Op de bijeenkomst werden ook nog enige mededelingen gedaan over het verenigingscentrum. Van de kantonrechter is uitstel van ontruiming verkregen tot 1 april 2000. Er kan nog één keer uitstel met een jaar gevraagd worden, maar of we die ook krijgen is niet zeker. De vraag is of je het daar op aan moet laten komen. Het HB heeft de huisvestingscommissie gevraagd om op korter termijn advies uit te brengen over vijf locaties. Het HB wil in principe voor 1 april of liefst nog dit jaar een besluit nemen. Vanuit diverse afdelingen werd aangedrongen om toch nog eens te kijken naar mogelijkheden van samenwerking met het CBG of een rijksarchief. Op zich valt over samenwerking met het CBG veel te zeggen, maar het is toch minder eenvoudig dan het lijkt. Ik schreef daar al over in HDP 1998-1, blz. 7. Een rijksarchief zal gauw een prijs per m² vragen en dan is de vraag wat op den duur goedkoper is, huren of kopen. Op de afdelingsvergadering in februari hoop ik u het laatste nieuws te kunnen melden.

De afdeling Drenthe heeft enige tijd geleden het HB verzocht om Noord-Drenthe bij de rest van Drenthe te voegen, in plaats van zoals nu bij Groningen. Toen de afd. Drenthe nog niet bestond, was de provincie Drenthe verdeeld tussen de afdelingen IJssellanden en Groningen & Noord-Drenthe (oorspronkelijk waren wij de afd. Groningen, maar in 1956 werd het Groningen & Noord-Drenthe). Het HB zond ons bestuur een kopie van de brief van Drenthe ter informatie. De argumenten van Drenthe waren onder meer, dat de voormalige gemeenten Peize, Roden en Vries de

gem. Noordenveld vormen en dat Eelde is samengevoegd met Zuidlaren, waarbij de (oude) gemeenten Vries en Zuidlaren tot de afd. Drenthe behoorden. Op zich is dat waar, maar dat is nog geen reden om verandering in de bestaande situatie te brengen. Er zijn wel meer voorbeelden van afdelingsgrenzen die door een gemeente heen lopen of die provinciegrenzen overschrijden. Wij stelden daartegenover dat de inwoners van Eelde, Peize en Roden veel meer op de stad Groningen georiënteerd zijn dan op de rest van Drenthe. Het aantal bijkomende lidmaatschappen van onze afdeling in het bewuste gebied is veel groter dan van de afd. Drenthe. Hoewel wij wel begrip op konden brengen voor het argument dat de afd. Drenthe graag de complete provincie wilde bestrijken, vonden wij al met al de argumenten van de afd. Drenthe niet doorslaggevend. Desondanks hebben wij in een goede verstandhouding overleg gepleegd met de afd. Drenthe. Gevolg van het een en ander is dat wij het HB hebben bericht geen principiële bezwaren te hebben tegen de wens van de afd. Drenthe. Alle leden in Noord-Drenthe blijven in principe bij de afd. Groningen, tenzij zij anders aangeven. Per 1 januari 2000 zullen de afdelingen Drenthe en Groningen de gelijknamige provincies beslaan, zodat wij (weer) de afd. Groningen zullen heten.

Bestuursleden gezocht

Het bestuur van de afdeling Groningen van de NGV zoekt versterking. Wie voelt zich geroepen of is bereid een bestuurstaak op zich te nemen? U kunt zich aanmelden bij een van de huidige bestuursleden.

Afdelingsbibliotheek

Binnen afzienbare tijd zal onze afdelingsbibliotheek moeten verhuizen. Het bestuur is naarstig op zoek naar een ander (en liefst goed toegankelijk) onderkomen.

In een aantal andere afdelingen van de NGV is de bibliotheek ondergebracht bij een lid van die afdeling thuis.

De vraag van het bestuur is nu:

Is iemand van de leden bereid de afdelingsbibliotheek thuis of op een andere veilige plek te huisvesten, en ook regelmatig of na afspraak aan andere leden inzage in de collectie van de afdelingsbibliotheek te verschaffen?

Reacties aan een van de bestuursleden van de afdeling.

Vrijwilligers gevraagd

Vrijwilligers gevraagd voor het controleren - voor het grootste gedeelte op het archief in Groningen - van de laatste genealogische gegevens voor het **Groninger Kwartierstatenboek**, deel 2.

Aanmelden bij T.K. Glas, tel. 050-5710128

Gedeelten uit het bestand van de Contactdienst

S.J. Smid (bewerkt door Henk Hartog)

Per september heeft de heer S.J. Smid zijn werkzaamheden als CALS (Coördinator Afdelings Leden Service) namens onze afdeling beëindigd. Zijn taak is overgenomen door de heer T.K.J. Wagenaar, Spieghelstraat 103, 9721 JT Groningen.

Onderstaand het tweede gedeelte over families uit de stad Groningen uit het bestand van de Contactdienst.

Haalstra; (de) Haan; Haaner; Haazen; Haddingh; Haeck; van Haelen; Haevestadt; Hagen; Hajema; Hallooie; (van) Halsema; Hamminck; Hamming; Hansen; Harders; Harens; Harkema; Harms; van der Harne; Harssema; Hart; de Hartogh; Hartzma; Haumersen; Haupt; Haverbult; Haverkamp; Haverkort; Havinga; (de) la Haye; Hayens; Haykes; Hazelhorst; Hazenberg; Hazewinkel; **van Heerde;** Heeres; (ter) Heide; Heijdt; Heikens; Helder; Helm(h)olt; Helwerda; Hemmes; Hempsinck; Hemsinck; Hemsing; Hemsinge; Hendriks; Hensen; Henstra; Heringa; Hermans; Hesling; Hesse; Hesseling; Hesselink; Hester; Heukels; van den Heuvel; **Hiemingh;** Hilbrants; Hillebrandt; Hindri(c)ks; **Hoef;** Hoekman; Hoeksema; Hoekzema; 't Hoen; Hofman; Hofstra; Hogema; Hogendijk; Holkamp; Holtkamp; Homan; Hommes; Honebeck; Hooghoudt; Hoolsema; Hoorn; Houtman; Houttuin; Hoven; Hoving(h); **Huberts;** Huhnholz; Huisinga; Huisinge; Huisingh; Huisman; ter Huizen; Huizenga; Huizing; Huizinga; Huizingh; Hulsebos; Hulshoff; Hulst; Hulzen; Hundman; Hut; Huysen

(van) **Iddekinge;** Igeland; Imelman

van Jaarsveld; Jacobs; Jacobs Smith; Jager; Janknecht; Jans; Jansen; Janssen; Jarges; **Johannes;** (de) Jong; de Jong Wijn; (de) Jonge, Jonker; Jonkman; **Juit;** Jullens; (van) Julsingha; Jurriens

Kaajan; Kajuter; van Kammen; (van der) Kamp; Kappel; Kampert; Kamphuis; Kamps; Kanis; Kaper; Kapma; Kaspers; Kastje; ten Kate; Katerborg; Kats; Kazemier; **Keimpema;** Keiser; Keitz; Keizer; Kelderman; Kema; Kempen; Kemper; Kempes; Kerkhoff; Keun; **Kieft;** Kiek; Kimman; **Klaassen(s);** Klapdoor; Klasen(s); Kleer-snijder; van der Klei; Kleijn; Klobus; Kloete; Klok; Kloosterhui(j)s; Kloppenborg; Klugkist; **Knispel;** Knollema; **Koburg;** Koenes; Koens; Koers; Koiter; Kok; Kolle; Koning; van der Kooi; van Kooij; Kooijma; Koopmans; Koops; Koorenhof; Koper; Kopp; Koppius; Korfage; Kort; Koster; Koöten; **Kraak;** Kram; Kramer; Kremer; van Krieken; Kroes; Kroese; Krom; Krone; Kroninga; Kroon; Kruijer; Kruisinga; Kruize; Kruizing; Kruizinga; Kruse; **Kuen;** Kuikenga; Kuilenberg; Kuiper; Kuipers; Kuitert; Kuizenga; Kuizinga; Kùlman; Kutch; Kutsch; Kuyper

(van der) **Laan;** Lackroy; Lagro; Lakenvelt; Lamaker; Lammerts; Lampe; Landweer; Langedijk; Lankhorst; Laout; Laroij; Laskowitz; Laurens; **Leegstra;** Leemhuis; van der Leest; Leeuw; de Leeuw; Legger; Leicher; Leisenaar; Lemstra; van Lenning; Lentz; Let-maath; Lever; Levernijns; Levi; Lewe; Lewe Coenders van Vervou; Lewe van Nijen-stein; Lewe ter Hansouwe; Lewe tho Asinga en Ewsum; Lewe tho Blauwborg; Lewe tho Ewsum; **Liebergen;** Lieftinck; Liering; Lietmaat; Lijphart; Limbertie; Linde; Linden; Lings; Links; Linthorst; van der Lip; Lippes; **Lode;** Lofvers; Lokenberg; Looijer; van Loon; Loos; Los; Louwes; **Lubach;** Lubberts; Lube; Luberti; Lugtenborgh; Luidens; Luinge; Luining; Luirts; Luitink; Lukkien; Lunenberg; Luschen; Lutijens

van Maagdenburg; van der Maal; van Maanenbergh; de Maar; Maartense; Maas; Mabé; Maendag; Mali; Mandelbeeck; Marinus; Maris; Marschewski; Martens; van Marum; **Medema**; Meedendorp; van der Meer; Meertens; Meeter; van der Mei; Meidam; Meiders; Meijer(s); Meinders; Meinema; Meiners; Mekkes; Melchers; Melings; Melink; Mellens; Mengerin(c)k; van Menninga; Menningh; Mensens; Mensinga; Merkelbach; Mesenbroek; Meter; van Meurs; Meulen; Meyer; **Middendorp**; Miedema; Miel; Mihl; Mijs; Miljoen; Millinga; **van der Molen**; van der Molen Dagelet; Molenaar; Mollema; Molog; Moltmaker; Mook; Moorman; Mooy; Mossel; Motzveld; **Muijsson**; Mulder; Munninck; Muserus; Musman
Nabring; Nagel; Nanninga; Nap; Nauta; **Nering**; Nesselaar; Net; Neve; **Nibbelke**; Nieboer; Niekus; Niem(e)ijer; Nienhuis; Nieuwenhuis; Nieuwold; Nieveen; Nieuwenhuis; Niewold; Nijkel; Nijsingh; Nissink; Nitters; **Nobel**; Nohl; Noordhoff; Noordhoorn; Noorman; Nootenboom; **Nubé**
Offringa; **Oldenburger**; Oldenkamp; Oliva; Oljens; Olling; Olthoff; **Omlo(o)**; van Ommen; Ompreda; **Onnes**; **Oomkens**; van Oostbroek; Oosterman; Oostinga; **Orsel**; **Ossel**; **Otten**; Ottenhoff; Ottens
Palsma; Panjer; Panman; Pannenberg; Papegaai; Papinck; Papinge; Papma; Pare; Patee; **Peerlkamp**; Pe(e)ters; Petie; Petri; **Phaff**; zu Pheerde; **Piccardt**; Pieke; Pieper; Pieters; Pijp; **Pleune**; Ploeg; **Poelman**; Poolman; Porthene; Post; Postma; Pot; **Presser**; Proijen; Pruijst; van Pruten; **Pulsvoort**; Puper; van de(r) Put
Quanjer
de Raadt; de Raat; de Ranitz; Rasker; **Redeker**; Rediger; Reichle; Reigersberg; Reighout; Reijnders; Reijns; Reijntjes; Reinders; Reineman; Reining; van der Reis; Reisinger; Remkens; Remkes; Remmers; Rensema; Rensen; Reuijl; Revijs; **Richolt**; Ridder; Riddering; Ridenberg; Riedel; Rietmeyer; van Rietschoten; Riga; Rijders; van Rijn; Rijsterborgh; Rijzinga; Ridders; van Ring; van Ringen; Ringnalda; Rinia; Rinsma; Ripperda; Rispens; Ritzema; **Robel**; Rodenberg; Rodenburg; Roelfs; van der Roest; Roffel; Roode; Rooij; Roos; Roseboom; Rosien; Rouweé; Rozema; **Ruding**; Ruhland; de Ruiter; Rütenberg; Rutgers; Rynja
Sap; 't Sas; Sassen; **Schabels**; Scharft; Scharrenberg; Scheerhoorn; Schekkerman; Schelten; Scheltens; Schering; Scherius; Scherling; Schiffardt; Schipper; Schnader; Schoeningh; Scholte; Scholten; Scholtens; Schöningh; Schothorst; Schrandt; Schuil; Schuiling; Schuitema; Schuiten; Schukking; Schulten; Schultinge; Schumacher; Schuttinga; Schuuring; **Seggers**; Seijnstra; van Selbach; Selier; Sels; Senechal; Seron; Sevenstern; Severijn; Seyen; **Sickens**; Sickinghe; Siebers; Siegers; Sieling; Sielstra; Siers(e)ma; Sierts; Siertsema; Siesens; Sietzema; Sigers ther Borch; Sighers; Sijses; Sikkens; Sikma; Simmeren; Simons; Sinning; Sipkema; de Sitter; **Sjoerts**; **Slag**; Sliersma; Slings; (van) Slochteren/Slogteren; Slof; Slosser; Slot; Sloterdijk; Sluiman; Sluiter; Sluman; **Smeenge**; Smid; Smidt; Smit; Smith; Smook; **Sonies**; Sonius; Soors d'Ancona; Souphert; **Spaakman**; Spandauw; Speckman; Spier; Spijkerman; Spoel(e)ma; Sprenkeling; Sprik; **Staal**; Stäbler; Stadens; Stapenhorst; Staphorst; Star Numan; Starke; Steegstra; Steenbergen; Steenbrink; Steenhof; Steenhuis; Steenks; van Steenwijk; (von) Stein; van der Stijl; Stoppelenburg; Straatmaker; van Stralen; van Straten; Stratingh; Streijdt; Strijk; Stroes; Stubbe; Stumpe; Stutterheim; **Suers**; Sufeer; Suidman; Suijderhoff; Suithoff; Suiveer; Suk; Suyderhoff; Suytman; **Swart**; Swaving; Switser

(wordt vervolgd)

Onbekende bron: Detector

Antonia Veldhuis

Enige tijd geleden kregen we het verzoek om genealogische gegevens te leveren aan de schrijver van een artikel over een porseleinen pijpenkop met daarop de beschildering "H.H.S. Reinders, Den 9den November 1841, Bellingwolde". Hij was met het blote oog gevonden door iemand die met behulp van een detector naar voorwerpen in de grond zocht. Als we aan detectorzoekers denken, dan is het al snel aan een wat onduidelijk figuur, die met een "piep"apparaat langs het strand (dat blijkt slechts een kleine groep) of in het land loopt om munten te zoeken. Een beeld dat niet strookt met de werkelijkheid. Het is een groep van enthousiaste mensen, die niet alleen spullen opgraven, maar ze ook schoonmaken, conserveren en vaak de achtergrond ervan proberen te vinden. Zij hebben een vereniging *The Coinhunters Company* met ongeveer 1500 leden in Nederland en België (waar het zoeken officieel verboden is) met een bestuur, een eigen verenigingsblad en twee maal per jaar een verenigingsdag met een zoekwedstrijd op akkers. Er zijn dan voorwerpen verstopt, die de deelnemers moeten opsporen. Zoals genealogen een eigen code hebben (o.a. niet werk van een ander publiceren zonder toestemming), hebben ook "zoekers" die. Gevonden voorwerpen moeten officieel binnen drie dagen worden gemeld bij de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) in Amersfoort. Deze heeft dan het recht op beschrijving en inzage voor enige maanden. Ook hier geldt dat men zich helaas niet altijd aan de regels houdt. Omdat er veel op akkers wordt gezocht (in het voor- en najaar wanneer die braak liggen) kan dit niet zonder toestemming en moeten afspraken over te vinden voorwerpen met de eigenaar van het land worden gemaakt. In het geval van een schatvondst, bv. een muntschat, geldt dat de helft voor de grondeigenaar is en de helft voor de vinder. De meeste vondsten bestaan echter uit losse metalen voorwerpen, die in de praktijk door de vinder gehouden mogen worden, omdat deze vaak nauwelijks een geldelijke waarde hebben.

Voor detectoramateurs is er (net als voor genealogen) een scala aan boeken (vooral over voorwerpen) en de hobby wordt vaak alleen of in een klein groepje beoefend. En net als bij genealogie geldt: Je kunt deze vrijetijdsbesteding zo duur en zo goedkoop maken als je zelf wilt. Detectoren variëren in prijs van enkele honderden tot enkele duizenden guldens. Behalve munten wordt er een veelheid aan voorwerpen gevonden. In het tijdschrift voor detectoramateurs en verzamelaars, *The Coinhunter Magazine* (een keurig verzorgd blad dat aan zijn 18^e jaargang bezig is en een oplage kent van 1600 stuks) worden deze regelmatig besproken en/of de herkomst ervan gevraagd. Helaas is dit tijdschrift niet in de losse verkoop, maar wil je eens een nummer lezen of meer informatie over de vereniging hebben, dan kun je contact opnemen met de heer Joao ten Broeke (tel. 038-4233226).

Een greep uit de in het magazine besproken voorwerpen: bikkels, Romeinse mantel-spelden, kogelbellen, knopen, vonkenvangers, hamers en daarnaast dus soms een interessante vondst die niet van metaal is. Allemaal voorwerpen die onze voorouders gebruikten.

Men gaat in het algemeen heel nauwkeurig met het gevondene om en er zijn zelfs meerdere leden die hun vondsten tentoonstellen. De kick van het zoeken zit dan ook voor de meesten niet in de waarde van het gevonden spul, maar in de historie erachter. Vaak gaat het in een vitrine.

Terug naar de pijp waarmee we begonnen. De vinder ervan probeerde de vroegere

eigenaar te achterhalen en zich een beeld van hem te vormen. In dit geval was het niet zo vreselijk moeilijk, omdat er een achternaam en jaartal bij stond. De volledige naam van de man was Hendrik Hofsnijder Schmaal Reinders, voluit vernoemd naar zijn grootvader van moederskant met daarachter zijn vaders achternaam Reinders.

Wij (met name Henk Hartog) zorgden voor verdere gegevens voor hun tijdschrift en zij stuurden het artikeltje dat Joan ten Broeke hierover schreef. Omdat het uiteindelijke artikel nogal lang is, geven wij het hieronder iets verkort weer. Zoals menig genealoog verder onderzoek doet om personen "aan te kleden", zo werkte het in dit geval ook omgekeerd en was dit een mooi voorbeeld van samenwerking. Zij haalden de gegevens uit de grond, wij uit de archieven.

De rook trok op rond een pijpenkop

Joan W. ten Broeke

Alweer een tijd geleden stond in *The Coinhunter Magazine* (nr. 61) een artikel over ons lid Jan Dijkstra uit Oldeberkoop. Eén van de afgebeelde voorwerpen was een fraaie porseleinen pijpenkop, die hij tijdens een zoekactie op een akker gevonden had. Een boeiende oogvondst, te meer omdat op de pijpenkop een naam (H.H.S. Reinders), datum (9 november 1841) en plaatsnaam (Bellingwolde) vermeld staan. Dit vroeg natuurlijk om een nader onderzoek. Wie was de persoon die in het midden van de vorige eeuw voorzichtig deze pijp hanteerde?

In het begin van het onderzoek is de enthousiaste Jan Dijkstra enkele malen afgereisd naar het Groningse, dicht tegen de Duitse grens gelegen, dorp Bellingwolde. Hij heeft uren op het gemeentehuis van Bellingwedde doorgebracht met al even enthousiaste medewerkers van de afdeling Burgerzaken. Niet zonder resultaat, want hij heeft de eerste specifieke gegevens over de voormalige eigenaar van de pijpenkop weten te achterhalen. Langzamerhand begonnen meer personen hun steentje bij te dragen en kwamen meer details boven water.

Het onderzoek haperde toen bleek dat nergens de sterfdatum en -plaats van de vroegere eigenaar achterhaald kon worden. Deze waren in het gemeente-archief van Bel-

lingwedde niet bekend, hoewel hij daar geboren bleek te zijn en er toch enige tientallen jaren gewoond had. Het onderzoek belandde in een stroomversnelling toen we contact zochten met de afdeling Groningen en Noord-Drenthe van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Zij raakten ook enthousiast door ons onderzoek en hebben aangehaakt en dankbaar onderzoek verricht, zodat we tot een afronding van dit artikel konden komen.

Hieronder volgt eerst een overzicht van algemene wetenswaardigheden over dergelijke pijpen. Vervolgens een uiteenzetting van de achterhaalde gegevens van iemand, die ruim 150 jaar geleden deze fraaie porseleinen pijp bezat. Een boeiend relaas.

Massaproductie van pijpenkoppen

Porseleinen pijpenkoppen, beschilderd met diverse voorstellingen en de naam van de oorspronkelijke eigenaar, zijn een gewild object voor verzamelaars. Zij werden in de 19e eeuw bij duizenden gemaakt, maar volgens een onderzoek van Zimmerman werden reeds pijpenkoppen gemaakt in de beroemde porseleinfabriek te Meissen, die even gretig aftrek vonden en van dezelfde hoge kwaliteit waren als de Meissner theekopjes en serviezen. In de 19e eeuw werd de beschilderde pijpenkop een massaproduct met alle kenmerken van dien, hoewel er ook nog fraai beschilderde pijpen gemaakt werden.

De oorsprong van deze 19e-eeuwse massaproductie moet men aan de ene kant zoeken in de Duitse universiteitssteden, waar grote vraag was naar deze 'Dedikations-artikel' van de zijde van de studenten. Verder kochten toeristen van de Duitse Kurorte (badplaatsen) graag een souvenir, dat nog bruikbaar was ook.

De pijpenkoppen werden in de 18e eeuw vrijwel uitsluitend beschilderd door vakbekwame schilders uit de grote porseleinfabrieken, maar in de 19e eeuw kwam dit werk grotendeels in handen van thuiswerkende schilders. Het moeten er honderden geweest zijn, verspreid over heel Duitsland.

Verreweg de meeste porseleinen pijpenkoppen die in ons land gebruikt werden zijn uit Duitsland ingevoerd. Langs verschillende wegen kwamen de pijpenkoppen in Nederland terecht. Zoals vermeld, gebeurde dit door aanschaf in de Duitse universiteitssteden en in de Duitse badplaatsen. Een aantal pijpenkoppen werd in Nederland verkocht op kermissen; dit waren naamloze pijpen waarvan de beschildering aantrekkingskracht uitoefende op een breed publiek.

Zeer veel pijpenkoppen die hier werden ingevoerd hadden echter een strikt persoonlijk karakter. Ze werden door bemiddeling van tussenpersonen speciaal op bestelling gemaakt. De pijpenkoppen werden voorzien van de naam van de opdrachtgever, zijn woonplaats en vaak ook een afbeelding, die betrekking had op zijn beroep. De meeste pijpen uit deze categorie zullen, althans op het platteland, door tussenkomst van een *kiepkerel*, *scheurjödde*, *pönnenkearl*, *stienguodswiif*, *Koblenzke* of hoe al die rondtrekkende Duitse kooplieden ook genoemd worden en door bemiddeling van de *hannekemaaiers* zijn aangekocht. Hannekemaaiers waren Duitse landarbeiders en keuterboeren, die vanaf de 17e tot het laatste kwart van de 19e eeuw tegen de oogsttijd massaal ons land binnenkwamen en hielpen bij het maaien van het gras en het binnenhalen van het hooi. Ook in de veenderij vonden veel hannekemaaiers werk. Zowel de kiepkerels als de hannekemaaiers keerden elk jaar op dezelfde plaatsen terug en leverden dan de bestelling af die ze het jaar tevoren hadden opgenomen.

Als tijdverschijnsel zijn de pijpenkoppen interessant, niet in het minst omdat er een naam op staat. Zij vormen als het ware een uitdaging om iets te weten te komen over de

oorspronkelijke bezitters. Hoewel we nooit zullen weten hoe de betreffende pijproker er precies uit heeft gezien, kunnen we nu wél een globaal beeld schetsen van zijn leven.

H.H.S. Reinders

De tekst op de pijpenkop is overduidelijk: *H.H.S. Reinders, Bellingwolde, Den 9den November 1841*. Hindrik Hofsnijder Schmaal (H.H.S., hierna te noemen Hindrik) Reinders is een zoon van Reinder Derks Reinders en zijn vrouw Geertruidt Hindriks Schmaal. Hij wordt geboren te Bellingwolde op 5 januari 1808. De moeder van Hindrik, Geertruidt Hindriks Schmaal, krijgt bij de scheiding en deling van de erfenis van haar ouders op 1 juli 1815 de boerderij van haar ouders.

In 1827 is te Bellingwolde een signalement van Hindrik voor de *Nationale Militie* opgemaakt. Hij heeft niet gediend, maar zijn dienstplicht afgekocht door een 'nommervervisselaar' te vinden, d.w.z. iemand die tegen betaling bereid was voor Hindrik de dienstplicht te vervullen. Die duurde toen vijf jaar! Het signalement van Hindrik luidt:

Lengte: 1 El 7 Palm 4 Duim [= 1,74 meter]; Aangezicht: Ovaal; Voorhoofd: Hoog; Oogen: Bruin; Neus: Ordinair [= gewoon]; Mond: Klein; Kin: Spits; Haar: Blond; Wenkbrauwen: Idem; Merkbare Teekenen: Geen [dus geen lidtekens of handicaps].

Hindriks vader Reinder Derks overlijdt op 1 april 1830 en de boerderij blijft dan onder leiding van moeder Geertruidt en zoon Hindrik Reinders. De grootte van hun bezit aan grond is op dat moment ruim 23 hectare.

Hindrik trouwt op 10 mei 1834 met de vlak over de grens in Duitsland geboren Frouwke Pieters Dinkla. Het paar krijgt vijf kinderen, maar vreugde en verdriet blijken elkaar af te wisselen. Het eerste kind, dochter Geertruida, geboren op 23 april 1835, overlijdt al binnen een jaar. Twee maanden na haar overlijden wordt alweer een dochter geboren, die wederom de naam Geertruida krijgt. Het volgende kind, zoon Matheus, geboren op 11 maart 1839 overlijdt enkele maanden na zijn derde verjaardag in 1842. Drie dagen voor zijn overlijden ziet dochter Antje het levenslicht.

Tussendoor komt ook Hindriks moeder Geertruidt nog te overlijden en wel in 1841. Een belangrijk jaar voor wat de pijpenkop betreft, want dit jaar staat erop vermeld. Na afhandeling van de erfenis is de boerderij nu eigendom van Hindrik en zijn gezin. Het bezit aan land in die tijd in de toenmalige gemeente Bellingwolde varieerde in bezit van 1½ tot 159 hectare. Hindrik H.S. Reinders was een landbouwer met een gemiddeld bezit aan grond.

Het archief meldt dat Hindrik even later in 1843 het landbouwerschap voortzet in het noordelijker gelegen Termunten. Verder leed blijft hem ook daar niet bespaard, want hoewel in 1844 zoon Matheus wordt geboren, overlijdt een week na zijn geboorte Hindriks vrouw Frouwke op de jonge leeftijd van slechts 33 jaar. Tot overmaat van ramp overlijdt zoontje Matheus nog voor zijn eerste verjaardag. Er mag dus gerust gesteld worden dat het echtpaar Reinders zorgen te over heeft gehad voor wat betreft hun nageslacht. Onbekend is de oorzaak van het vroege overlijden van Hindriks vrouw en drie van hun kinderen. Omdat slechts twee dochters overbleven, vindt de naam Reinders in deze tak geen voortgang.

In 1846 lacht het geluk Hindrik weer toe. Hij trouwt op 18 maart van dat jaar met Martha Thiessen Dinkla een volle zuster van zijn eerste vrouw. Voor dit huwelijk met zijn schoonzuster had Hindrik dispensatie nodig van koning Willem II. Het was in die tijd niet zonder meer toegestaan om met je schoonzuster te trouwen.

Uit het huwelijk met Martha Thiessen Dinkla werden drie kinderen geboren: Matheus (1847), Reinder Derk (1849) en Frouwke (1852). Hindrik zelf overlijdt in Termunten op 10 oktober 1857 op de ook niet al te hoge leeftijd van 49 jaar.

Volgens de *successiememorie* opgemaakt na zijn overlijden is het bedrijf zo'n 32 ha. groot, waarvan ruim 18 ha. tot de boerderij behoort en de overige 14 ha. los land is.

Waarschijnlijk is de datum op de pijpenkop, 9 november 1841, na afhandeling van het erfgoed na de dood van zijn moeder, de reden voor Hindrik geweest om deze pronkpijp te bestellen via een van de eerder in dit artikel genoemde mogelijkheden.

De boerderij in Bellingwolde is in bezit geweest van de familie Reinders van 1830 tot 1870. Toen is hij door de erven verkocht aan Hendrik Roberts Dinkla, geboren in het Duitse Bunderneuland. Deze was familie van Hindriks eerste vrouw Frouwke en van zijn tweede vrouw Martha. In 1898 is de boerderij afgebroken; Dinkla woonde er toen al niet meer. Er wonen nog steeds mensen met de achternamen Dinkla, Smaal en Derks in Bellingwolde.

In Hindriks boerderij in Termunten hebben na Hindrik zelf nog drie generaties Reinders geboerd. Pieter Harm Reinders, nu 77 jaar, is de laatste geweest. De boerderij is wegens ruilverkaveling in 1970 verkocht en heeft tegenwoordig een woonfunctie. In een van de bijschuren is een visrestaurant gevestigd.

Helaas is Hindriks graf niet meer te localiseren, zo dit er nog is. De grafstenen zijn waarschijnlijk grotendeels van een oude begraafplaats verwijderd. Begraafboeken uit die tijd zijn niet bewaard gebleven. Op een andere, particuliere begraafplaats in Termunten staat nog wel de kleine verweerde grafsteen van Hindriks tweede vrouw Martha. Ook liggen hier hun drie kinderen en een groot aantal van hun nazaten. In Termunten en omgeving, vooral in Delfzijl, wonen verschillende mensen met de achternaam Reinders die allemaal familie van elkaar zijn.

Wat een pijpenkop allemaal teweeg kan brengen.

Literatuur

Diverse auteurs, Bellingwolde. Vroeger en nu

Georgius, R., Cley Oldambt

Poel, J.M.G. van der, Gedecoreerde pijpenkoppen van Nederlandse plattelanders in de negentiende eeuw

ADVERTENTIE

BOEKHANDEL **van der LAAN & POSTMA**

VALGE 3, 9965 PD LEENS, (0595) 571992

Nieuwe boeken en antiquariaat
Verzending door heel Nederland

De dubbelganger van Hendrik Werk

Henk Werk

Mijn betovergrootvader Hendrik Werk is in 1825 te Leiden geboren. Hoewel Hendrik uit een geslacht van Leidse textielarbeiders kwam verdiende hij zelf zijn brood als beroepsmilitair. Hendrik vestigde zich in 1850 in de stad Groningen toen hij trouwde met de 21-jarige te Groningen geboren koopvrouw Clara Tuntelaar. Samen stonden zij aan de wieg van vier generaties kermisreizigers, die ruim honderd jaar lang specifiek kermisgebak zoals poffertjes, wafels en olieballen op vooral de noordelijke kermissen aan de man brachten.

Hendrik Werk had een dubbelganger, die omstreeks 1838 wellicht te Usquert geboren is. Zekerheid omtrent zijn geboorteplaats heb ik niet omdat het bevolkingsregister van Usquert van voor 1900 spoorloos is en een zoektocht in de bevolkingsregisters van Kantens en Uithuizen niets opleverde. Zoals zo vele inwoners in en rondom Uithuizen emigreerde Hendrik naar Noord-Amerika. Geregistreerd als 29-jarige vrijgezelle arbeider, afkomstig uit Usquert en vertrokken uit Rotterdam, arriveerde hij met de Duitse bark "Duisburg of Prussia" op 16 juni 1866 in New York^[1].

Waren de beide Hendrikken familie van elkaar en had ik een tot dan toe onbekend familielid gevonden? Dat waren de prangende vragen toen ik mijn speurtocht begon op het gemeentehuis in Uithuizen. In Usquert was geen spoor te bekennen van een Hendrik Werk. Wel vond ik in die plaats over de periode 1833-1839 de geboorteakte van de volgende borelingen:

Geertruit 1 januari 1834; Klaas 18 januari 1836; Wildrik 22 juli 1837; Pieterke 26 april 1839. Vader was de omstreeks 1803 geboren Menke Kla(as)sen de Werk. Hij ondertekende de akten met *Dewerk*.

En ook nog:

Dieuwke 8 oktober 1833; Hindertje 4 oktober 1836; Klaas 31 mei 1839. Vader, vermoedelijk een broer van Menke, was de omstreeks 1815 geboren Harm Klasen de Werk, die met *De Werk* ondertekende.

Ook het napluizen van de bevolkingsregisters van Kantens gedateerd 1 januari 1830 en 1840 en de klapper van het bevolkingsregister van Uithuizen bleef zonder resultaat. Alleen de reeds genoemde Pieterke had als inwoner van Uithuizen de achternaam Werk gekregen en was kennelijk "de" verloren. Ingezetenen met de familienaam *bij 't Werk*, waarvan talrijke leden om economische redenen in de periode 1869-1905 vooral naar de huidige staat Michigan emigreerden^[2], waren overigens wel flink vertegenwoordigd. Hendrik Werk bleef echter spoorloos.

Een sprankje hoop gaf de ontdekking van het in de Groninger Archieven aanwezige boekwerk "*Dutch Emigration Records 1835-1880*". Afkomstig uit Usquert emigreerden de 58-jarige Lubbert en de 20 jaar oude Klaas de Werk in 1866 naar Noord-Amerika. Lubbert, doopsgezind en dagloner, emigreerde met vrouw en twee kinderen. Klaas was een vrijgezelle boerenknecht van Nederlands Hervormde afkomst. Zoals de familie bij 't Werk vertrokken ook zij om economische redenen ("mingegoeden" en "niet aangeslagen voor de belasting"). Aanvankelijk op een dwaalspoor gebracht door Swieringa's passagierslijsten^[1] leidden deze uiteindelijk ook naar de oplossing. Komend uit Usquert staken Lubbert (58 jaar), zijn vrouw Martje (54 jaar) en hun kinderen Jan (20 jaar) en Aaltje (16 jaar) op hetzelfde tijdstip en op de dezelfde boot als Hendrik de Atlantische Oceaan over. Zij werden echter in tegenstelling tot Hendrik niet geregistreerd met de achternaam Werk maar als Dewerk.

Geen foute transcriptie van Swieringa overigens. Op de bewuste passagierslijst^[3] heeft Hendrik wel degelijk de achternaam Werk mee gekregen.

De doorgewinterde genealoog zal inmiddels begrepen hebben dat Hendrik *Werk* uit Usquert in feite Hendrik de Werk (Amerikaanse schrijfwijze *Dewerk*) heette. Zoals wel meer gebeurt in de genealogie blijkt een vermeend familielid uiteindelijk geen familielid te zijn. Of Hendrik in Noord-Amerika als Hendrik Werk of Dewerk verder leefde heb ik niet uitputtend onderzocht^[4]. Zeker is in ieder geval dat de achternaam Werk nog steeds bestaat in de Verenigde Staten en Canada. Alle tot nu toe geraadpleegde bronnen en personen wijzen echter richting Duitsland (Pruisen) en vandaar naar Polen, althans het grondgebied dat ooit aan Duitsland behoorde. Een verband tussen de Duitse en de Nederlandse Werken heb ik niet vast kunnen stellen.

(1) R.P. Swieringa, *Dutch immigrants in US ship passenger manifests 1820-1880. An alphabetical listing by household heads and independent persons.*

In te zien bij ARA en CBG, Den Haag

(2) Met dank aan Ben bij 't Werk, Wezep

(3) Passagierslijsten kunnen als microfiche geraadpleegd worden in de National Archives te Washington. Afdrukken kunnen schriftelijk aangevraagd worden.

Een index met ongeveer 2.750.000 passagiers en immigranten staat op CD #354 van Family Tree Maker

(4) Een zoektocht op internet leverde slechts één treffer Dewerk in de USA op

Ver van huis

Johan Frederik Michael Iseken, geb. 5-7-1800 Delfzijl (akte van bekendheid) z.v. Johannes Iseken en Johanna Middendorp, tr. Bergh 5-10-1822 Harmina Willemina Jansen. (Echtbaar laat kinderen NG dopen in Zeddam).

Burg. stand Bergh, Gelderland. Ingezonden door Tonny Thuijs

Willem van der Meulen, kommies, geb. Groningen 12-8-1836, gehuwd met Anna Maria Melgers, geb. Groningen 22-12-1838. Familie komt 1866 van Nijkerk naar Bergh en vertrekt 1867 naar Lobith (thans gemeente Rijnwaarden).

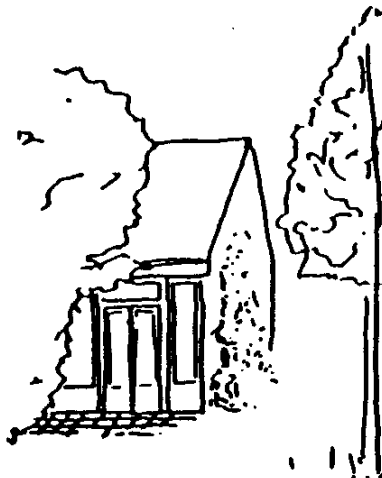
Bevolkingsregister Bergh, Gelderland. Ingezonden door red. Achterhoekbulletin

ADVERTENTIE

Te huur:

**Luxe vakantiewoning te Een.
Gunstig gelegen tussen de archieven
van Assen, Groningen en Leeuwarden.
Vanaf f 250,- per week.**

**Fam. J. Hofman,
☎ 0594 - 503 926 (niet op zondag)**

Klaveringa (Eenrum) en Klaverenga (Leens)

Petronella J.C. Elema

Ooit kreeg ik een vraag te verwerken naar de familie Klaveringa, met daarbij een vingerwijzing naar de naam Kleveringa. Te oordelen naar de voornamen (en naar de levensomstandigheden) geloofde ik niet zo erg in die verwantschap, en het lijkt erop dat ik daarin gelijk had. De stamvader kwam uit Huizinge, maar met een naam als Jan Derks (en weinig vastigheid bij de vernoemingen) lijkt het mij vooralsnog onverantwoord om zijn doop te prikken. Hij zou kunnen zijn gedoopt Huizinge 4-9-1739 als zoon van Derk Remmerts en Jantien Jans. Misschien dat iemand dat al eens heeft nagezocht?

De naam kwam vooral voor als Klaveringa, maar in de gemeente Leens vaak als Klaverenga. Die versie is echter niet blijven bestaan.

- I. **Jan Derks**, bij zijn huwelijk afkomstig van Huizinge, landbouwer te Eenrum, overl. Eenrum (nalatende vrouw, zoon en dochter) 11-9-1791, otr. Eenrum 23-7-1774 **Hiske** [ook: Hirske, Hitske] **Gaijes** [ook: Gaijkes], geb. Eenrum 1752/53 (lacune doopboek), overl. Eenrum (oud 56 jaar, nalatende man en drie kinderen) 26-5-1809; zij hertr. Eenrum 26-8-1792 met de weduwnaar Freerik Alberts, overl. na 1809.

Uit dit huwelijk:

1. **Derk Jans**, geb./ged. Eenrum 28-8/10-9-1775, overl. voor 1791
2. **Jantjen Jans**, geb./ged. Eenrum 17-11/23-11-1777, waarschijnlijk overl. Eenrum 25-4-1778 (als kind van Jan Derks).
3. **Jantjen Jans Klaveringa**, geb./ged. Eenrum 3-8/8-8-1779, gealimenteerde (1842), overl. Warfhuizen (oud 63 jaar) 10-9-1842, otr. Eenrum 15-3, otr. Tinallinge 16-3-1806 (getrouwd in Eenrum) **Evert Arends Venhuizen**, geb./ged. Tinallinge 14-8/24-8-1783, besteller van goederen (1836), overl. Den Hoorn (huis no. 104, gem. Leens, oud 51 jaar) 26-6-1836, zoon van Arend Everts en Anje Roelfs.
4. **Gajke Jans**, geb./ged. Eenrum 11-7/21-7-1782, volgt II

Uit het tweede huwelijk van Hiske Gaijkes werd nog geboren:

- a. **Anna Elisabeth Freriks**, geb./ged. Eenrum 4-9/22-9-1792
Zij zal in leven zijn gebleven, want toen Hiske in 1809 overleed liet zij een man en drie kinderen achter.

- II. **Gajke** (ook: Gaje) **Jan Klaveringa**, geb./ged. Eenrum 11-7/21-7-1782, dagloner te Eenrum (1817), herbergier te Eenrum (1817), dagloner te Wehe (1826), slagter op Den Hoorn (1833-1836, 1849), overl. Den Hoorn (oud 47 jaar) 14-12-1849, tr. (1), otr. Eenrum 14-3-1802 **Trijntje Freerks (Dijkinga)**, geb. Eenrum ca. 1777 (lacune doopboek), overl. Eenrum (oud 32 jaar, echtgenote van G.J. Klaveringa, nalatende haren man en 4 kinderen uit één huwelijk) 27-12-1809, begr. aldaar 3-1-1810; tr. (2) Eenrum 6-11-1817 **Pieterke Jans (Bottema)**, geb. Kloosterburen, ged. (RK) 14-8-1780, overl. Den Hoorn (onder Warfhuizen, gem. Leens, als Pieterke Harms Bot, huis no. 106, oud 52 jaar) 30-6-1833, d.v. Jan Jans en Grietje Willems; tr. (3) Leens 29-12-1836 **Bouwina Kornelis Scholtens**, ged. Den Hoorn (RK) 29-11-1781, daglonersche te Den Hoorn (1836), overl. Den Hoorn (gem. Leens) 12-9-1865, d.v. Cornelis Jakobs

en Ida Renses; zij was eerder gehuwd met Jan Hendriks Stiekema.

Uit het eerste huwelijk:

1. **Jan Gajes Klaveringa**, geb./ged. Eenrum 4-5/16-5-1802, volgt IIIa
2. **Nantje Gajes**, geb./ged. Eenrum 30-12-1804/4-1-1805, overl. Eenrum (oud 23 jaar) 27-4-1828, volgt IIIb
3. **Hiske Gajes Klaveringa**, geb./ged. Eenrum 25-5/21-6-1807, overl. Den Hoorn (oud 27 jaar, huis no. 115) 15-11-1835, tr. Leens 22-9-1831 **Eilke Hendriks Wieringa** (ook: Wierenga), geb./ged. Wehe 1-1/27-1-1805, schoenmaker, overl. Ulrum (oud 45 jaar) 27-3-1850, z.v. Hendrik Eilkes (Wieringa), koopman en Jeike (Jaike) Fokkes van der Schild; hij tr. (2) Ulrum 15-8-1839 Trijntje Geerts Bakker
4. **Abelje Jans Klaveringa/Klaverenga**, geb./ged. Eenrum 2-11/26-11-1809, overl. Den Hoorn (oud 74 jaar) 18-12-1883, tr. Leens 24-6-1835 **Jan Karsten Otten**, geb./ged. Oldehove 23-11/25-12-1805, landbouwer (1835), dagloner te Den Hoorn (1873), overl. Den Hoorn (als Jan Karsen Ottens, oud 67 jaar) 13-3-1873, z.v. Karst Jans Otten en Anje Jans Zwart.

Uit het tweede huwelijk:

5. **Jantje Gajes Klaveringa/Klaverenga**, geb. Eenrum 8-11-1817, overl. Mensingeweer (dagloonster) 4-6-1853, tr. Kloosterburen 19-4-1844 **Scheltus Remts Halsema**, geb. Kloosterburen 18-4-1820, landbouwersknecht (1839), overl. Mensingeweer 27-5-1905, z.v. Remt Scheltus Halsema en Elisabeth Lammerts Jansen; hij tr. 2. Leens 18-10-1855 Geessien de Winter.
6. **Johannes Klaveringa**, geb. Eenrum 4-3-1820, overl. aldaar 7-3-1820
7. **Margaretha Klaveringa**, geb. Eenrum 13-1-1823, overl. Wehe (als Grietje, huis no. 53) 3-10-1826

IIIa **Jan Gajes Klaveringa**, geb./ged. Eenrum 4-5/16-5-1802, boerenknecht (1828), dagloner te Eenrum (vanaf 1829), tr. Eenrum 28-4-1828 **Grietje Jans de Wit**, geb./ged. Winsum 1-9/22-9-1805, overl. Eenrum (oud 82 jaar) 20-3-1888, d.v. Jan Willems en Jietje Sijmons.

Uit dit huwelijk:

1. **Gaje Klaveringa**, geb. Eenrum 12-2-1829, boerenknecht te Eenrum (1848), tr. Leens 22-5-1856 **Elizabeth Klinker**, geb. Feerwerd (gem. Ezinge) 14-1-1823, d.v. Bouktje Jacobs Klinker.
Zij gingen op 20-2-1864 van Eenrum naar Leens, waar ik hun spoor kwijtraakte.
2. **Jan Klaveringa**, geb. Eenrum 23-9-1830, boerenknecht te Eenrum (1849), dagloner te Warffum (1860), dagloner te Eenrum (1881), tr. Warffum 30-6-1860 (echtscheiding Eenrum 19-1-1872) **Anje Westerhof**, geb. Warffum 16-7-1836, d.v. Kornelis Jakobs Westerhof en Ida Abrams Hartsema.
Hij vertrok in 1881 vanuit Eenrum naar Chicago.
3. **Abel Klaveringa**, geb. Eenrum 19-3-1833, boerenknecht te Eenrum (1852), en Pieterburen (1860), dagloner te Eenrum (1866), tr. Eenrum 26-5-1860 **Hilje Staal**, geb. Pieterburen 1-7-1835, dienstmeid te Saaxumhuizen (1860), d.v. Jan Abels Staal en Annechien Hindriks Bierling.
Hij vertrok in 1866 met vrouw en twee dochters uit Eenrum met als bestemming New York (USA).
4. **Willem Klaveringa**, geb. Eenrum 19-1-1836, dagloner te Stitswerd (1867) en Eenrum (1889), overl. Eenrum 9-3-1889, tr. Baflo 1-6-1867 **Aaltje**

Jonkman, geb. Baflo 27-6-1839, dienstmeid te Baflo (1867), dagloonster te Eenrum (1889), d.v. Allert Fokkes Jonkman en Grietje Gerrits Bennema.

Willem verliet zijn vrouw; in de bevolkingsboekhouding van Eenrum werd zij (op 1-12-1869?) aangeduid als verlaten vrouw van Willem Klaveringa, wiens verblijfplaats onbekend was, en ook bij de geboorte van Auktje bleek dat hij zijn vrouw sedert enige tijd had verlaten. Hij heeft mogelijk nog enige tijd in Rotterdam gewoond, waarheen hij op 1-10-1879 vanuit Eenrum vertrok.

Kinderen van Aaltje Jonkman (voor zover bekend):

- a. Allert Jonkman, geb. Baflo 24-9-1863
- b. Grietje Klaveringa, geb. Stitswerd (gem. Kantens) 9-10-1867
- c. Auktje Klaveringa (in de bevolkingsboekhouding: Jonkman), geb. Eenrum 1-8-1871
- d. Grietje Klaveringa, geb. Eenrum 6-4-1875, overl. aldaar 23-4-1875
5. **Iete Klaveringa**, geb. Eenrum 18-10-1838, boerenknecht te Leens (1857) en Warfhuizen (1862), dagloner te Zuurdijk (1877) en Saaxumhuizen (1915), overl. Saaxumhuizen 19-11-1915, tr. (1) Eenrum 11-10-1862 **Antonia Oosterhof**, geb. Aduard 29-7-1835, dienstmeid te Eenrum (1862), overl. Zuurdijk 3-9-1877, d.v. Frans Jakobus Oosterhof en Katrina Hindrica Antoni van Langen; tr. (2) Baflo 8-12-1877 **Lena Broeils**, geb. Tinallinge 29-11-1842, dagloonster te Saaxumhuizen (1877, 1915), overl. na 1915 (niet gevonden te Baflo), d.v. Lammert Hindriks Broeils en Derkje Jans van Land (eerder gehuwd met Geert Bartholomeus de Vries, overl. Saaxumhuizen 5-9-1873). Iete Klaveringa vertrok op 27-4-1874 met zijn gezin van Eenrum naar Ulrum.
6. **Trienje Klaveringa**, geb. Eenrum 10-12-1840, overl. Eenrum 21-1-1912, tr. Eenrum 30-1-1861 **Hindrik Staal**, geb. Pieterburen 9-2-1833, boerenknecht (1852), overl. Eenrum 30-7-1895, z.v. Jan Abels Staal en Annechien Hindriks Bierling.
Op 26-5-1877 vertrok het gezin van Eenrum naar Leens.
7. **Nantje Klaveringa**, geb. Eenrum 3-10-1843.
Zij vertrok op 23-5-1866 van Eenrum naar Leens.

IIIb. **Nantje Gajes Klaveringa**, geb./ged. Eenrum 30-12-1804/4-1-1805, dienstbode te Eenrum (1828), overl. Eenrum (oud 23 jaar) 27-4-1828.

Uit haar (onder de voornaam Jantje) een zoon:

1. **Gaje Klaveringa** (Klaverenga), geb. Eenrum 10-4-1828, tr. (in Amerika) 29-1-1856 **Aafke Knoeihuizen** (Knooihuizen), geb. Westernieland 23-8-1834, d.v. Remge Remts Knoeihuizen en Derktje Jans Drolenga.
Zij vertrok in 1854 vanuit Ulrum naar Amerika. Mogelijk is hij door zijn grootvader opgevoed?

ADVERTENTIE

Sommige boeken zijn onmisbaar bij historisch onderzoek. Daartoe rekenen we zeker de Bibliografie van Groningen, dat sedert 1983 inzicht geeft in publicaties in en over Groningen. Daarnaast is in onze boekhandel in Haren en Groningen (Zwanestraat) een uitgebreide afdeling Groningans aanwezig.

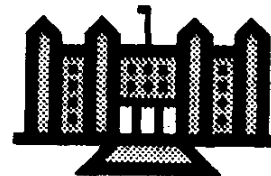
boekhandel

Boomker & Savenije

Rijksstraatweg 205 9752 BH Haren (Holland)
Zwanestraat 11-13 9712 CK Groningen (Holland)
Oude Kijk in 't Jatstraat 19 9712 EA Groningen (Holland)

Nieuws van de archieven

Bijdrage van Jona van Keulen (Groninger Archieven)
Redactie Henk Hartog

Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen, tel. 050 - 5992000

1. *Raadpleging van stukken*

Sinds enige maanden bestaat een nieuwe regeling voor het aanvragen van stukken. Wij geven per bezoeker maximaal 3 nummers tegelijk ter inzage. De overige aangevraagde stukken worden in de balie bewaard en kunt u krijgen na inlevering van de eerste drie nummers. Kopieën kunt u aanvragen als u de stukken inlevert; daarvoor zijn nu aanvraagstroken beschikbaar. Wij proberen aanvragen binnen een half uur te verwerken; wij vragen u bij de baliemedewerkers te informeren als het langer duurt. Bij de receptie en op het folderrek in de hal liggen informatiebladen waarin de regeling voor het raadplegen van stukken en aanvragen van reproducties nader wordt toegelicht.

Deze regeling wil de zorgvuldigheid rond het behandelen van aanvragen vergroten. Een uitvloeisel is ook, dat het inzien van beperkt-openbare stukken alleen mogelijk is na een schriftelijk verzoek. Raadpleging daarvan kan dus niet direct worden geregeld. Ook als u stukken die in zelfbediening in de studiezaal staan, in origineel wilt inzien, is een schriftelijk verzoek nodig; behandeling van zo'n verzoek vraagt enige tijd en toestemming wordt dan ook niet onmiddellijk verleend. Inzage is wel direct mogelijk, als het gaat om onleesbare of onvolledige kopieën.

2. *Doop-, trouw en begraafboeken vóór 1811 van kerspels in de provincie.*

Deze doop-, trouw en begraafboeken staan nu ter inzage in de vorm van kopiedelen. Deze banden zijn versleten en veel bladen zijn onduidelijk geworden. Inmiddels zijn nieuwe kopieën gemaakt, die ter inzage komen in schroefbanden. Deze kunnen niet goed gekopieerd worden. Voor het maken van afdrukken komt dan ook een set microfiches beschikbaar.

3. *Extra sluiting.*

Op de volgende tijden is de studiezaal van de Groninger Archieven extra gesloten: vrijdag 24 en vrijdag 31 december 1999 vanaf 15.00 uur. Vanaf dinsdag 4 januari hopen wij te tonen dat wij Millenniumproof zijn.

4. *Klapperen door vrijwilligers*

De Groninger Archieven werken voortvarend aan het Groninger aandeel in het GenLias-project. Vier tijdelijke medewerkers en een aantal vrijwilligers zijn al begonnen en de eerste resultaten zijn nu raadpleegbaar via Internet (www.archief.nl). Maar dit werk kan alleen worden voltooid met medewerking van veel meer vrijwilligers. Wij zoeken daarvoor nog vrijwilligers, die in de provincie in de gemeentehuizen willen werken. Mensen, die belangstelling hebben om mee te werken aan dit voor alle onderzoekers waardevolle project, nodigen wij uit in de loop van mei contact op te nemen met de heer B. Schut, projectleider GenLias bij de Groninger Archieven.

Tijdens de verhuizing en ook daarna hebben verschillende bezoekers op eigen initiatief aangeboden delen van het oud-rechterlijk archief te klapperen. De bestanden zullen zo mogelijk worden geprint en in de studiezaal geplaatst. Verder zal bekeken worden of het mogelijk is deze in de toekomst ook tot één klapper samen te voegen, maar eigenlijk kan dat alleen als iedereen op dezelfde manier werkt.

5. *Cursussen voorjaar 2000*

In februari starten wij weer met nieuwe cursussen. Eenmalig bieden wij op 15 februari in samenwerking met het Algemeen Rijksarchief een workshop voor onder-

zoekers, die in hun voorgeslacht militairen of officieren tegenkomen en daar meer over willen weten. De cursus wordt verzorgd door een medewerker van het ARA. Er wordt geoefend met het zoeken in militaire stamboeken die in Den Haag worden bewaard. Een goede kans om dicht bij huis kennis te maken met dit waardevolle materiaal. Als u geïnteresseerd bent in deze cursus of meer wilt weten over ons cursusprogramma, dan kunt u een folder aanvragen of ophalen bij de receptie.

Rijksarchief Drenthe, Brink 4 te Assen, tel. 0592 - 313523

1. *Voortgang GenLias-project*

Het GenLias-project vordert gestaag. Inmiddels is ook begonnen met het maken van een index op de Memories van successie. Tot nu toe vereist onderzoek hierin met name voor de periode 1806 tot 1856 nogal wat speurwerk, omdat de memories geordend zijn op datum van indiening en er geen alfabetische index bestaat.

Het is de bedoeling dat al in juli 2000 de memories van de periode 1818-1855 klaar zijn en dat de index vervolgens via GenLias (en ook via het internet) te bekijken is.

2. *Aanwinsten bibliotheek*

Nieuw in de bibliotheek zijn genealogieën en parentelen over de families Alting, Salomons en Van Hoëvell/Van Hövell.

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Elko van der Laan (met een bijdrage van Antonia Veldhuis)

Naar school in de Ommelanden. Scholen, schoolmeesters en hun onderwijs in de Groninger Ommelanden ca. 1500-1795. Jaap Bottema. Uitg. Egbert Forsten & Profiel, ISBN 9052941807, geb., fl.49,50 geïll., 204 pagina's

Uitvoerig werk over het schoolwezen in de Ommelanden van de 16e eeuw tot ca. 1795. De auteur, zelf oud-leraar, geeft een nauwgezet beeld van "kösters", schooltjes, reglementen, wat onderwezen werd en uit welke leerboekjes. De stof was meestal erg saai en soms wel 150 jaar oud. De schoolmeesters waren niet zelden armlastig en hielden vaak wat vee en nevenbetrekkingen aan, zoals koster en organist. Een enkeling wist in de 17e eeuw subsidie te verkrijgen, maar in hoog aanzien stond de functie niet bij de bevolking. Het boek bevat een uitgebreide lijst van schoolmeesters, met enkele genealogische gegevens, en een index op persoons- en plaatsnamen.

Boerderijenboek Beerta 1976 - 1999. Deel 3. ISBN 9090123172, geb., fl. 60,-, geïll., 304 pagina's

Aanvulling op de bekende uitgave van 1968 en de eerste aanvulling van 1976. Het is een keurig verzorgd werk in de stijl van de vorige uitgaven en met een nieuwe kaart. De foto's zijn allen in kleur.

Internetgids Stamboomonderzoek. Koos Boertjes. Uitg. Academic Service, ISBN 9039509948, fl. 29,90

Een leuk boekje voor de beginnende en gevorderde stamboomonderzoeker. Het boek geeft een heldere uitleg vergezeld van schermafbeeldingen, die echter wat aan de klei-

ne kant zijn. Verder niets dan lof voor dit werk: Het geeft een duidelijke uitleg over internet, Internet explorer, providers e.d. Heraldiek, geschiedenis en BBS worden ook niet vergeten, evenmin als de software.

Er wordt een CD-rom bijgeleverd met 1200 links erop, Internet explorer, cleansweep, genealogische software, demo's (Gens Data, Oedipus, Haza-Data, Pro Gen, Family Treemaker en Brothers Keeper). Een aanrader.

Binnenkort verschijnt: **De Nieuwe Groninger Encyclopedie**, de opvolger van de eerste uitgave van K. ter Laan, in drie delen. Fl. 249,95 bij voorintekening; fl. 30,- meer na 1 januari 2000.

Verder verscheen:

In woord en daad. De zoektocht van Derk Roelf Mansholt naar een betere samenleving. H. Krips-van der Laan. In de Groninger Historische Reeks van Van Gorcum.

Vragen en antwoorden

redactie: Thijs IJerman

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en voor algemene vragen van genealogische aard. Voor deze rubriek gelden enkele "spelregels":

- Formuleer uw vraag zo bondig mogelijk;
- Per inzender wordt in deze rubriek niet meer dan drie vragen per keer behandeld. Indien u meer dan drie vragen instuurt dan worden deze 'uitgesmeerd' over meerdere afleveringen.
- Als er een antwoord komt of u weet het antwoord op een vraag, stuur deze dan niet aan de vragsteller(ster) maar aan de samensteller van de vragenrubriek. Op deze manier kunnen ook andere lezers profiteren van de antwoorden.
- Wanneer u uw vraag of antwoord met behulp van een tekstverwerkingsprogramma heeft opgesteld, kunt u de redacteur van deze rubriek een hoop tijd besparen door uw vraag/antwoord op een diskette of floppy op te sturen. Teksten graag in WP 5.x, Word 7 of ASCII en een uitdraai of print bijvoegen. U krijgt uw diskette/floppy z.s.m. terug indien u dat wenst.
- De redactie behoudt zich het recht voor om uw vragen in te korten of te herformuleren.
- Het is niet de bedoeling dat de redactie op zoek gaat naar het antwoord, dat moet van de lezers komen.
- U kunt uw vragen en antwoorden rechtstreeks richten tot de redacteur van de vragenrubriek: M.J. IJerman, Hoendiep 117, 9743 AP Groningen, tel./fax 050-3119707. Graag **altijd voldoende porto** voor antwoord bijvoegen (óók als u uw vraag via een andere redacteur instuurt).

Antwoorden

1997/27 VOS-MOLEMA

Ouders Jan Vos: Tjibbe Hessel Vos, geb. Midwolde 29-11-1874, landarbeider, overl. Leek 1-5-1948. Hij tr. Leek 20-6-1903 Eltje Haberts, geb. Leek 10-5-1879, overl. Leek, 3-3-1972, d.v. Stoffer Huberts en Dekien Hagenaauw. Zoon Jan Vos, geb. Leek 8-9-1911, beroep en overl. onbekend. Na echtscheiding d.d. 29-4-1944 is er van Jan Vos niets meer bekend. Uit zijn 1e huwelijk met Jantje Molema: Tjibbe Hessel Vos, geb. Groningen 14-5-1936 en uit zijn 2e huwelijk met Antje Molema: Jan Vos, geb. Groningen 6-5-1939 en Homme Vos geb. 8-9-1941. Van deze kinderen niets naders bekend. Het gezin Vos-Molema woonde per 9-12-1941 1e Spoorstraat 9 te Groningen.
E.G. ten Cate, Zwolle.

1999/10 BOER

Ik heb rechtstreeks contact opgenomen met Fred Boer, omdat ik met hem al contact had. In het kort komt het hier op neer:

Derk Boer (geb. 1840) stond vermeld in het bevolkingsregister van Haren 1890-1900, o.v.v. verongelukt op zee, ambtshalve doorgehaald. Bij het huwelijk van de dochter Lammechien in 1897 verklaarde de bruid onder ede dat "haar vader Derk Boer als scheepskapitein in 1893 met het schoonerschip Midwolda van Lith naar Harburg is vertrokken, en dat dit schip met man en muis in 1893 is vergaan en dat sedert dien tijd ook nooit enig bericht van haar vader is ingekomen".

In het bevolkingsregister van Groningen 1890-1900 werden op 18-4-1896 ingeschreven Hinderktje Wolkammer met vijf kinderen, inclusief de zoon Albert. In het bevolkingregister 1900-1910 wordt de zoon Albert niet meer genoemd, het is niet duidelijk waar hij gebleven is.

Klaas Bijsterveld, Groningen

1999/24 GAZENDAM

In 1894 vertrekt een Hermannus Cornelis Gazendam, 21 jr. oud, Ned. Herv., zonder beroep, vanuit Groningen naar Pretoria, Zuid Afrika.

Anje G. Bousema-Valkema, Hoevelaken

1999/25 GRONINGERS IN AMERIKA

Naar aanleiding van deze vraag kreeg ik een reactie van mevr. Van Leerdam-Hemmes, die ik helaas niet kon helpen. Wat ik haar nog niet gemeld heb is, dat ze via internet "Yahoo" (<http://people.yahoo.com/py/psPhoneSearch>) kan proberen telefoonnummers en adressen van mensen met de naam Hemmes op te sporen, er worden ca. 90 namen "Hemmes" genoemd.

Anje G. Bousema-Valkema, Hoevelaken

1999/30 OOSTING/GHIJSELS

In mijn eigen genealogieboek staat een Dirk Oosting vermeld, geb. 1897, afkomstig uit Annen. Misschien een aanwijzing voor de plaats van herkomst.

In de lijst van Groninger emigranten 1881-1901 worden verschillende Oostings genoemd. Deze mensen emigreren tussen 1881-1892 en komen uit Uithuizermeeden, 't Zandt en Bierum, maar een Reintje Oosting is daar niet bij. Volgens de census van Chicago 1900 wonen daar ook Oostings, maar geen Reintje.

Wel vond ik in het boek van Ross Ettema 'The Dutch connection to south Cook County since 1874' pag. 91: een Rijntje Oosting, geb. 19-6-1845, overl. 25-1-1908, getr. met Grietje de Jong, geb. 21-1-1836, overl. 28-6-1922, d.v. Ardie de Jong en Anna van Vuren. Namen van hun kinderen zijn Klaas, Gertrude, Mens, Jantje en Arie. Misschien dat deze gegevens kunnen helpen om de andere Reintje Oosting op te sporen. Inmiddels heb ik via e-mail van dhr. Ettema vernomen dat Rijntje Oosting geb. 1845 uit Uithuizermeeden afkomstig was.

Anje G. Bousema-Valkema, Hoevelaken

1999/41 WOLTHUIS

Volgens de DTB-boeken van Winschoten is op 26-12-1670 gedoopt (dus niet geb.) ene Steven, z.v. Derck Pieters slachter en Berentje Jans. Dit kan de genoemde Steven Jans Wolthuis zijn, maar dan is de opgegeven vader Jan Pieters (Wolthuis) niet juist.

Steven Jans komt o.a. samen voor met Jan Derks als neven van Pieter Alberts Glasius

(tr. 1703, z.v. Albert Jans Glasius en Sophia [=Feike] Pieters) en als broers van Geesje Middelstum (tr. 1704, d.v. Boele Middelstum en Berentje Jans), en ook nog in 1720 beide als ooms van een z.v. Petrus Theodori.

Mijn veronderstelling is dan ook dat Steven Jans, Jan Derks en Petrus Theodori zoons zijn van Derk Pieters en Berentje Jans. Waarom Steven steeds voorkomt onder het patroniem Jans en niet als Derks kan ik niet verklaren. Hij heeft zelf ook een zoon Jan, die steeds voorkomt met het patroniem Pieters, ws. volledig genoemd naar de broer Jan Pieters van zijn vader.

Derk Pieters (tr. 1667 Berentje Jans), Jan Pieters (tr. 1647 Maria Mennes) en Sophia Pieters (tr. 1658 Albert Jans Glasius) zijn weer kinderen van Pieter Popkes en Grietje, zie hiervoor huwelijkscontract (hc) Winschoten. Berentje Jans (tr. 1667 Derk Pieters) was een dochter van Jan Jans en Anna Jans te Westerlee.

Klaas Bijsterveld, Groningen

De gezochte gegevens van vraag 1999/41 Wolthuis kan ik verstrekken. Jaren geleden heb ik onderzoek gedaan naar mijn familie. Het merkwaardige verschijnsel doet zich voor dat een van mijn rechtstreekse voorvaders Derck Pieters Slachter drie zonen heeft die alle drie niet de familienaam van hun vader gebruiken, maar zich respectievelijk: Brouwer, Wolthuis, Theodorie noemen. (Winschoten / Scheemda / Zuidbroek). Dus vier namen en toch één stam. Ik zal proberen het antwoord zo kort mogelijk te formuleren.

De in deze vraag veronderstelde vader-zoon relatie tussen Jan Pieters (Wolthuis) en Stevens Jans Wolthuis, is onjuist.

Steven Jans Wolthuis, ged. Winschoten 26-10-1670, overl. Scheemda in 1727, koopman en kerkvoogd te Scheemda, zoon van Derck Pieters Slachter en Berentje Jans, tr. Winschoten 5-3-1693 (huwelijksvoorwaarden Scheemda, juli 1699) met Metje Derks Mestingh, ged. Winschoten 30-6-1670, overl. Scheemda 15-7-1748, d.v. Derk Harms en Trijntje Jaspers.

Derck Pieters Slachter, geboortedatum onbekend, overlijdt te Winchoten tussen 1679 en 1680; otr. Winschoten 24-2-1661 met Tijbe Dorgeloos van Beerta; hertrouwt te Winschoten 1-3-1667 (hc) met Berentje Jans van Westerlee.

Uit het tweede huwelijk zijn geboren te Winschoten:

1. Pieter Derks/Petrus Theodorie, ged. 30-1-1668, tr. 24-3-1695 Catharina ter Ham;
2. Steven Jans Wolthuis, ged. 26-10-1670, tr. 5-3-1693 Metje Derks Mestingh;
3. Jan Derks Theodorie/Brouwer, ged. 16-2-1673, tr. (1) 6-1-1699 Dedje Edzarts; tr. (2) Zuidbroek N.N.;
4. Grietje, ged. 24-3-1675;
5. Grietje, ged. 18-6-1676;
6. Anna, ged. 30-3-1679

Derck Pieters Slachter is een zoon van Pieter Popkens (Slachter) wonende te Winschoten, overleden aldaar tussen 1661 en 1667, getrouwd met Griete Pieters. Uit dit huwelijk zijn vermoedelijk in onderstaande volgorde geboren:

1. Popco Pieters;
2. Jan Pieters (Slachter) tr. Winschoten 8-5-1647 (hc) met Maria Mennes;
3. Derck Pieters Slachter;
4. Feijke (ook wel Sophia genoemd);
5. Stijntjen;
6. Lubbert;
7. Jacob

Harry Brouwer, Groningen

Opm. redactie: Steven Jans begr. Scheemda 29-8-1727; Derck Pieters begr. Winschoten 11-6-1679 (gildearchief).

Opm. redactie: De vragensteller dhr. Kuipers is verhuisd zonder adreswijziging door te geven. Wanneer hij het originele antwoord wenst te ontvangen, moet hij contact opnemen met de redacteur van deze rubriek.

Vragen

2000/1 DE OLDE

Geert Nannes de Olde, van Weemermoor?, bezitter van het steenhuis in Vriescheloo, overl. vóór 1634, tr. ca. 1610 Engel Janssen, overl. na 1643.

Gevraagd voorgeslacht van bovengenoemde personen.

C.E. Kuipers, Drachten

2000/2 ROSENBOOM/FELDMAN

Mevr. K. Willms in Schortens in Oost-Friesland zocht tot nu toe tevergeefs deze voorouders: Siemen Janssen Rosenboom, geb. ca. 3-9-1799 als zoon van Johann Bonjes Rosenboom en Getje Siemens, overl. 17-3-1871 te Dunum, colonist in West-Dunum (N.O. van Aurich) en zijn vrouw Gretje Feldman, geb. ca. 11-3-1801, als dochter van arbeider Heie Hinrich Feldmann en Matje Bontjes, overl. Dunum, 8-6-1875. Zij vermoedt dat deze familie uit Nederland afkomstig zouden kunnen zijn.

C.W. Oppelaar, Winschoten.

2000/3 BAKKER/KOSTER

Janneke Tijssens Bakker, geb. Hoogezand 14-10-1814, tr. 18-03-1840 Hindrik Koster, geb. Oude Pekela 24-09-1812. Gevraagd: plaats en datum overlijden van dit echtpaar en de ouders van Janneke Tijssens Bakker.

E.G. ten Cate, Zwolle

2000/4 VOS

Ebeltje Geerts Vos, geb. 1792 bij Hoogkerk, tr. Bedum 13-5-1820 Egge Pieters Groenewold, geb. 7-11-1790, watermolenaar, overl. Hoogkerk, 10-5-1848.

Gevraagd: ouders Ebeltje Geerts Vos.

E.G. ten Cate, Zwolle.

Opm. redactie: zou het antwoord niet in de huwelijksbijlagen te vinden zijn?

2000/5 GRONINGER EMIGRANTEN

Prof. Swieringa, die in Hope College, Holland Michigan, bezig is de schepen op te sporen waarop Groninger emigranten passage boekten, vroeg of er iemand is die lijsten wil maken van alle emigranten uit de provincie Groningen in de periode 1900-1920, Vanwege de afstand is het voor mij moeilijk om hieraan te beginnen. Wie zou dit willen doen?

Anje G. Bousema-Valkema, Pastoorakker 18, 3871 MP Hoevelaken, 033-2537719

2000/6 SCHUUR/SPREEN

Voor de samenstelling van een parenteel ben ik op zoek naar de volgende personen:

Kornelis Schuur, geb. Wildervank 16-4-1833, zoon van Geert Jurriens Schuur en van Trijntje Kornelis Knoop en zijn vrouw Karolina Spreen, geb. Wildervank 16-4-1830 en hun kinderen (1) Frederik geb. Wildervank 27-9-1862, (2) Antje 20-1-1867, (3) Geert 25-3-1869 en (4) Trijntje 28-3-1871. Ze emigreerden tussen 27-3-1880 en 31-12-1889 naar Amerika. In het bevolkingsregister te Wildervank staat vermeld: "Afgevoerd bij de 7e volkstelling, vertrokken naar Amerika." De plaats waarheen staat niet vermeld. Al mijn pogingen en die van anderen om deze personen in Amerika te vinden, haalden niets uit. Hij of zij die mij gegevens over dit gezin kan geven, kan een taart tegemoet zien.

R.J. Spreen, Winschoten

Opm. redactie: probeert u eens uit te zoeken of er nog familieleden (bijv. ouders) waren van wie zij zouden kunnen erven. Als er dan een boedelscheiding is opgemaakt, moet vermeld worden waar de erfgenamen woonden.

2000/7 HAMHUIS

Ik kwam in het bezit van een bijbel met op het schutblad de naam van:

Aafke Hinderikus Hamhuis, alsmede de datum 24 februari 1790. Zeer waarschijnlijk de datum waarop zij belijdenis deed. Wie was zij en is er een rechtstreekse nakomeling(e) van Aafke die hiervoor belangstelling heeft?

R.J. Spreen, Winschoten

2000/8 KOSTER

Op 1 oktober 1991, tijdens de verbouw van de R.K. kerk aan de Foxham te Hoogezand tot het atelier van Bloem Glazeniers, zag mijn zoon dat achter op een plint geschreven stond: "October 19. Hilko Koster van Sappemeer 18,91". Hij heeft dit gedeelte uit die plint gezaagd. Wie was hij en is er een rechtstreekse nakomeling(e) van Hilko die hiervoor belangstelling heeft?

R.J. Spreen, Winschoten

2000/9 ZEEMAN/IDEMA

In 1952 is door een familielid een mooi ingelijste foto uitgeleend aan iemand met de familienaam Zeeman. Op de foto uit 1908 staan een achttal personen rondom een oude baggermachine te Valthermond. Namen van enige personen op de foto zijn Berend Plaggenborg (machinist), Marten Zeeman (met hoge modderlaarzen), Pieter Wiffers (vervener en vermoedelijk eigenaar van de baggermachine) met op zijn arm zijn dochtertje en er naast zijn vrouw Betje Idema.

Omdat dit de enige foto is waar Betje Idema op staat wil de familie deze foto, of een copie er van, weer graag in haar bezit krijgen. Wie helpt ons?

Trijntje Waasdorp, Westenesscherweg 6, 7811 AW Emmen, 9591-717458

e-mail: G.T.Waasdorp@hetnet.nl

2000/10 DE JONG/EELKES/MUT/KLAUCKE

Wie heeft er gegevens over families met bovenstaande namen met wortels in Drenthe, Groningen en Friesland?

M. de Jong-van der Geelen, Valkenswaard

Opm. redactie: in feite zijn dit vier vragen, het max. is drie per keer.

2000/11 ZOMER/BLINK

Wie kan mij helpen aan gegevens over Tjaaktje Zomer, geb. 16-6-1847 en Klaas Blink, geb. mei 1844. Beiden geboren in het Marnegebied. Vermoedelijk gehuwd in 1873 in Amerika.

A.G. Bousema-Valkema, Hoevelaken

2000/12 KUEN (KUEN)/LIJPHARD/REICHLER/SPELDE

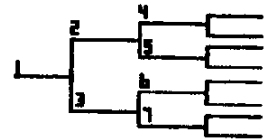
Gevraagd gegevens over bovenstaande families. (diverse schrijfwijzen en voorkomend in Groningen en Drenthe).

Antonia Veldhuis, Veenwouden

Opm. redactie: in feite zijn dit vier vragen, het max. is drie per keer.

Kwartierstaat Jan Boer (1899–1983)

Henk Hartog

1. **Jan Boer**, geb. Rottum 8-7-1899, onderwijzer (1918), directeur Kweekschool Meppel (1946), inspecteur lager onderwijs Groningen (1949), Groninger dichter, overl. Groningen 3-1-1983; tr. Midwolda 11-5-1923 met **Jantina Smith**, geb. Oostwold (Old.) 3-4-1898, d.v. Johannes Smith, landbouwer te Oostwold, en Eppien Haan
2. **Hiepke Henderikus Boer**, geb. Oldehove 20-6-1870, bakker, dagloner, overl. Rottum 28-3-1934; tr. Warffum 30-4-1898
3. **Aaltje Dijkema**, geb. Rottum 31-3-1878, overl. Rottum 8-5-1928
4. **Jan Boer**, geb. Oldehove 26-9-1843, bakker te Usquert (1898), overl. Rottum 26-2-1929; tr. Oldehove 25-7-1867
5. **Antje Rietsema**, geb. Oldehove 12-2-1838, overl. Den Andel 23-7-1922
6. **Hendrik Dijkema**, geb. Oosternieland 19-12-1853, korenschipper (1877), dagloner (1886), overl. Rottum 3-5-1886; tr. Kantens 20-1-1877
7. **Trijntje van Dijk**, geb. Kantens 1-3-1852, tapster (1877), overl. Uithuizen 25-4-1932; tr. (2) Kantens 25-11-1889 met **David Start**, geb. Usquert 12-12-1864, boerenknecht, z.v. Jan Start en Elizabet Vos
8. **Henrikus Jans Boer**, geb. Usquert 30-6-1813, landbouwer te Oldehove (1832), overl. Oldehove 10-6-1849; tr. Oldehove 11-1-1839
9. **Martje Jelles Wouthuis (Woudhuis)**, geb. Oldehove 16-3-1815, overl. Oldehove 21-2-1898; tr. (2) Oldehove 25-10-1851 met **Wridzer van Dijken**,
10. **Eisse Jakobs Rietsema**, ged. Oldehove 29-5-1803, landbouwer te Zuidhorn, later te Oldehove, overl. Oldehove 11-8-1889; tr. Oldehove 23-4-1830
11. **Aaltje Jans Smith**, geb./ged. Oldehove 25-2/25-3-1810, overl. Oldehove 16-4-1892
12. **Jacob Jakobs Dijkema**, geb. Zandweer 25-12-1822, smidsknecht te Uithuizen (1851), overl. Leermens 28-8-1870; tr. Uithuizen 12-3-1851
13. **Aaltje Elema**, geb. Eppenhuisen 24-12-1812, overl. Leermens 5-10-1865
14. **Jan Ates van Dijk**, geb. Lutjegast 21-12-1812, arbeider te Zevenhuizen (1832) en Kantens (1844), overl. Kantens 27-9-1863; tr. Kantens 11-9-1844
15. **Martje Alderts Knol**, geb. Kantens 1-4-1820, overl. Kantens 2-2-1874
16. **Jan Jurjens Boer**, geb. Warffhuizen 14-9-1783, landbouwer te Oldehove, overl. Oldehove 10-11-1855; tr. Usquert 25-11-1812
17. **Frouke Hiepkes Boerema**, geb. Usquert 9-9-1787, overl. Oldehove 13-12-1861
18. **Jelle Tiemens Wouthuis**, ged. Middelstum 17-6-1787, broodbakker te Oldehove, overl. Oldehove (huis nr. 38) 7-9-1829; tr. Middelstum 30-4-1812
19. **Klaaske Harms Smit**, ged. Loppersum 11-12-1791, overl. Oldehove 27-8-1847; tr. (2) Oldehove 4-3-1831 met **Nijkel Hendriks**, ged. Doezum 25-10-1762, z.v. Hendrik Nijkels en Loeke Tjerks
20. **Jakob Jans Rietsema**, ged. Maarslag 19-2-1769, landbouwer te Zuidhorn, overl. Zuidhorn (huis nr. 5) 8-12-1815; tr. Oldehove 24-1-1796 (hc Oldehove 23-12-1795)
21. **Reinje Eises**, geb./ged. Oldehove 4/10-7-1774, overl. Zuidhorn (op de Oostergast nr. 5) 18-5-1857; tr. (2) Zuidhorn 26-4-1818 met **Simon Pieters Huisman**, ged. Niekerk 13-7-1777, overl. na 1857, z.v. Pieter Gaaikes en Grietje

Jans

22. **Jan Molanus Smith**, van Wymeer, geb. ca. 1777, schoolmeester te Oldehove, overl. Oldehove 15-1-1865; tr. Oldehove 8-8-1802
23. **Martje Jans Abbring**, geb./ged. Oldehove 2/22-4-1781, overl. Oldehove 25-10-1864
24. **Jakob Jacobs Dijkema**, geb./ged. Uithuizermeeden 13/20-4-1800, boerenknecht (1821), dagloner te Zandweer (1851, 1871), overl. Zandweer 21-2-1875; tr. 't Zandt 28-7-1821
25. **Jantje Tonnis (van Zanten)**, ged. 't Zandt 6-9-1795, overl. Zandweer 21-5-1871
26. **Hindrik Luitjens Elema**, geb. Ulrum 15-8-1765, landbouwer te Eppenhuisen, overl. Eppenhuisen 14-7-1819; tr. Niekerk 31-10-1795
27. **Klaaske Willems van Dijk**, geb. Niekerk 26-1-1777, overl. Eppenhuisen 17-2-1848
28. **Ate Jans van Dijk**, geb. Marsum (Frl.) ca. 1787, arbeider, overl. Zevenhuisen 15-10-1834; tr. Lutjegast 20-5-1811
29. **Anke Jacobs (van) Bolhuis**, ged. Grootegast 6-9-1789, overl. Zevenhuisen 15-3-1874
30. **Aldert Alderts Knol**, ged. Rottum 24-2-1790, boerenknecht te Westeremden (1813), dagloner (1827), overl. Kantens 24-6-1827; tr. Stedum 17-10-1813
31. **Trientje Roelfs van der Molen**, geb. Westeremden in 1792, overl. Kantens (huis nr. 46) 5-12-1859
32. **Jurrien Jans (Boer)**, ged. Warfhuizen 22-2-1753, landbouwer, begr. Warfhuizen 23-6-1798; tr. Warfhuizen 5-5-1776 (hc Warfhuizen 11-4-1776)
33. **Fokeltje Jacobs Bakker**, ged. Warfhuizen 19-2-1758, overl. Warfhuizen (huis nr. 58) 15-5-1814; zij tr. (2) (otr. Warffum 7-10-1800) met **Pieter Jacobs Medema**, van Usquert, weduwnaar van Grietje Jans
34. **Hiepke Jans Boerema**, geb. Uithuisen ca. 1745, landbouwer te Usquert, overl. Usquert (huis nr. 82) 3-11-1823; tr. Uithuisen 5-8-1781 (hc Usquert 16-7-1781)
35. **Jantje Berends**, ged. Usquert 8-8-1745, overl. Usquert 7-7-1808; zij tr. (1) Usquert 1771 (hc Usquert 25-4-1771) met **Simon Thomas**
36. **Timen Jelles Wouthuis**, ged. Kolham 30-10-1735, bakker te Middelstum, overl. Middelstum 1-12-1813; tr. (1) Noorddijk 30-4-1762 met **Bouke Popkes**, van Noorddijk; tr. (2) Middelstum 12-4-1784 (hc Middelstum 26-3-1784)
37. **Aaltje Jakobs Elema**, geb./ged. Westerwijtwerd 1/11-6-1749, overl. Eenrum 17-7-1826
38. **Harm Hindriks Smit**, ged. Loppersum 11-3-1757, stelmaker, overl./begr. Westerwijtwerd 1/6-1-1810; tr. Loppersum (otr. Thesinge 11-12-1790) (hc Garmerwolde 29-11-1790)
39. **Martie Jans Pesman**, ged. Thesinge 10-4-1768, overl. Westerwijtwerd 9-11-1842; tr. (2) Middelstum 19-11-1811 met **Jan Cornelis Tooi**, ged. Wittewierum 21-3-1784, overl. Westerwijtwerd 28-5-1826
40. **Jan Jans Rietsema**, ged. Zuidhorn 27-3-1735, overl. Zuidhorn (huis nr. 128) 23-3-1814; tr. Zuidhorn 15-5-1763
41. **Martje Jans**, ged. Zuidhorn 2-7-1735, overl. Zuidhorn vóór 1811
42. **Eisse Heddes [Offringa]**, geb./ged. Lettelbert 5/17-1-1740, overl. Schilligeham (Winsum) 6-7-1806; tr. (2) Winsum 21-11-1802 (hc Winsum 27-10-1802) met

- Anje Jans**, van Westernieland; tr. (1) Oldehove 1773 (otr. Den Ham 10-10-1773)
43. **Swaantje Pieters**, ged. Garnwerd 15-3-1747, overl. Oldehove voor 1802
44. **Jan Jansen Smith**, ; tr.
45. **Freerkje Pieters Steur**,
46. **Jan Lamberts Abbringh**, ged. Garmerwolde 28-3-1745, overl. Oldehove (op Fuulsema) 29-4-1808; tr. Oldehove 1-12-1771 (hc Garmerwolde 6-11-1771)
47. **Aaltje Hendriks Smit**, ged. Loppersum 8-3-1744, overl. Oldehove (huis nr. 3) 14-9-1825; tr. (1) (otr. Loppersum 13-6-1765) (hc Leermens 12-6-1765) met **Hindrik Folkerts**
48. **Jakob Eilderts Dijkema**, geb. Bierum ca. 1758, dagloner (1821), voerman (1832) te Zandweer, overl. Zandweer (huis nr. 41) 29-2-1832; tr. Uithuizermeeden 26-10-1797
49. **Trijntje Jakobs**, geb. Uithuizen ca. 1772 (doopsgezind), overl. Zandweer (huis nr. 41) 12-2-1836
50. **Tonnis Jakobs (van Zanten)**, begr. 't Zandt 28-1-1800; tr. 't Zandt 26-6-1791
51. **Anje Folkers**, ged. 't Zandt 16-5-1756, werkvrouw, overl. 't Zandt (huis nr. 48) 16-5-1814
52. **Luitje Hendriks**, geb. Ulrum ca. 1730 (doopsgezind), landbouwer op Elens, overl. na 17-4-1780; tr. ca. 1760
53. **Jantie Hendriks**, geb. ca. 1740, overl. Ulrum (op Elens) 21-1-1786
54. **Willem Luitjes**, geb. Houwerzyl, ged. Niekerk 13-10-1737, landbouwer op Scheltemaheerd te Niekerk (1775-1790); tr. Niekerk 15-3-1761
55. **Aaltje Mennes**, ged. Niekerk 19-2-1741
58. **Jacob Harms**, ged. Grootegast 14-3-1734, schoenmaker, overl. Grootegast 11-12-1799; tr. (1) Grootegast 11-4-1756 met **Tonniske Pieters**, van Grootegast; tr. (2) Grootegast 8-4-1778
59. **Aafke Hendriks**, van Oldehove
60. **Hinderk Jans Thomas**, geb./ged. Woltersum 25-6/6-7-1748, overl. Westervitwerd 21-4-1807; tr. Rottum 28-4-1782
61. **Anje Alderts**, ged. Rottum 16-1-1757, begr. Rottum 1-2-1798
62. **N.N.** en
63. **Bouke Roelfs**; zij is in 1813 al 20 jaar spoorloos (huwelijksbijlagen dochter)

ADVERTENTIE

BOEKHANDEL GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53

Tel 050-312 25 23

9712 HC Groningen

Email: gwalter@noord.bart.nl

Fax 050-318 66 30

De specialist in het Noorden voor Groningana

Bestuur

van de afdeling Groningen van de Nederlandse Genealogische Vereniging

Voorzitter

J.W.H. van Campen De Hop 4 9301 PM Roden 050 - 501 82 14

Vice-voorzitter / Penningmeester a.i. / Afgevaardigde

M.J. IJerman Hoendiep 117 9743 AP Groningen 050 - 311 97 07

Secretaris a.i.

E. Landzaat Soerabajastraat 57 9715 LR Groningen 050 - 573 57 74

Overige leden

H.J.E. Hartog Snelliusstraat 28 9727 JN Groningen 050 - 525 33 33 (DIP)

A. Veldhuis Dr. A. Plesmanlaan 75 9269 PJ Veenwouden 0511 - 47 58 98

Contactdienst (CALS)

T.K.J. Wagenaar Spiegelstraat 103 9721 JT Groningen 050 - 526 67 01

Redactie HuppelDePup

J.W.H. van Campen De Hop 4 9301 PM Roden 050 - 501 82 14

H.J.E. Hartog Snelliusstraat 28 9727 JN Groningen 050 - 525 33 33

J.B. Kranenborg Westinghousestraat 36A 9727 GX Groningen 050 - 526 41 57

E.F. van der Laan Valge 3 9965 PD Leens 0595 - 57 19 92

A. Veldhuis Dr. A. Plesmanlaan 75 9269 PJ Veenwouden 0511 - 47 58 98

M.J. IJerman Hoendiep 117 9743 AP Groningen 050 - 311 97 07

Afdelingsbibliotheek

Lopende Diep ZZ 8 te Groningen, tussen de Oude Kijk in 't Jatstraat en de Oude Boteringestraat. Tel. 050-313 00 52. Open op werkdagen, tijdens kantooruren. Graag van te voren even een telefoontje.

Kinn'n wie joe help'n?

	BBS	Computer algemeen	Contactdienst	Genealogie beginners	Genealogie gevorderd	Heraldiek	HazaData	NGV algemeen	Gens Data	Knipseldienst	ProGen	Internet	Kadaster	Notarieel
Ir. A. Daae						✓								
M.J. de Lange				✓	✓		✓							
M.J. IJerman				✓	✓		✓	✓					✓	✓
J.W.H. van Campen				✓						✓				
H.J.E. Hartog				✓	✓			✓						
Mw. A. Veldhuis				✓	✓									
P. Molema	✓	✓					✓					✓		
R.O. Roffel							✓							
Mw. F. Roobol												✓		
T.K.J. Wagenaar			✓								✓			
E. Landzaat								✓		✓				

**GEMEENTELIJK INDELING 1811-1829
EN REGIO-INDELING**

HuppelDePup

ISSN-nummer: 1380-7277

Indien onbestelbaar: Eddy Landzaat, Soerabajastraat 57,
9715 LR Groningen